

I. Pokladní plnění státního rozpočtu

1. Záměry schváleného rozpočtu na rok 2014

Státní rozpočet na rok 2014 byl schválen Poslaneckou sněmovnou Parlamentu ČR 19. prosince 2013 zákonem č. 475/2013 Sb., který stanovil příjmy ve výši 1 099,3 mld. Kč, výdaje ve výši 1 211,3 mld. Kč a schodek ve výši 112,0 mld. Kč.

Východiska pro sestavení státního rozpočtu na rok 2014 byla následující:

- Prioritami vlády jsou:
 - a) obnovení ekonomického růstu a zvýšení zaměstnanosti,
 - b) zvyšování konkurenceschopnosti české ekonomiky,
 - c) nepřekročení referenční hranice pro deficit vládního sektoru ve výši 3 % HDP,
 - d) efektivní a transparentní čerpání a využití prostředků EU, vč. přípravy nového programového období 2014 - 2020,
 - e) odstraňování povodňových škod a obnova území postižených povodněmi,
 - f) stabilizace prostředků na údržbu, opravy a rozvoj dopravní infrastruktury,
 - g) boj proti daňovým únikům, kriminalitě a korupci,
 - h) zvýšení kontroly při správě majetkových účastí státu v podnicích.
- Výdajové rámce na rok 2014 a 2015 stanovené usnesením Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR č. 1446/2012, včetně návrhu na zvýšení střednědobých výdajových rámců (sněmovní tisk 1091).
- Střednědobý výhled státního rozpočtu ČR na léta 2014 a 2015 schválený usnesením vlády č. 848/2012 a předložený PSP ČR na vědomí.
- Zákon č. 501/2012 Sb., kterým byla novelizována rozpočtová pravidla (zákon č. 218/2000 Sb.).
- Návrhy příjmů a výdajů rozpočtových kapitol schválených usnesením vlády č. 433 ze dne 12. června 2013.
- Predikce základních makroekonomických indikátorů do roku 2016 (zpracovaná Ministerstvem financí v září 2013). Ta počítala s meziročním přírůstkem hrubého domácího produktu ve stálých cenách o 1,3 %, s prognózou průměrné míry inflace 1,1 % a průměrnou mírou nezaměstnanosti 7,6 % (podle metodiky VŠPS).

Následující tabulka naznačuje tendence základních ukazatelů schváleného rozpočtu na rok 2014 ve srovnání s rozpočtem a skutečností roku 2013.

Tabulka č. 1: Rozpočet 2014 ve srovnání se skutečností a rozpočtem 2013 (v mld. Kč)

	2013		2014	Rozdíl	Rozdíl	Index v %	Index v %
	Rozpočet schválený *)	Skutečnost	Rozpočet schválený	SR 2014- SR 2013	SR 2014- Skut.2013	SR 2014/ SR 2013	SR 2014/ Skut.2013
Celkové příjmy	1 076,37	1 091,86	1 099,31	22,94	7,44	102,1	100,7
<i>Daňové příjmy (bez poj. na SZ)</i>	<i>554,23</i>	<i>550,22</i>	<i>562,54</i>	<i>8,31</i>	<i>12,32</i>	<i>101,5</i>	<i>102,2</i>
DPH	212,00	219,96	218,70	6,70	-1,26	103,2	99,4
Spotřební daně **)	142,20	136,45	139,40	-2,80	2,95	98,0	102,2
DPPO	84,30	81,48	82,40	-1,90	0,92	97,7	101,1
DPFO	98,10	94,49	104,60	6,50	10,11	106,6	110,7
Ostatní daňové příjmy	17,63	17,82	17,44	-0,19	-0,39	98,9	97,8
<i>Pojistné na SZ</i>	<i>377,77</i>	<i>372,19</i>	<i>382,88</i>	<i>5,11</i>	<i>10,69</i>	<i>101,4</i>	<i>102,9</i>
<i>Nedaňové a ost. příjmy</i>	<i>144,37</i>	<i>169,46</i>	<i>153,89</i>	<i>9,52</i>	<i>-15,57</i>	<i>106,6</i>	<i>90,8</i>
Celkové výdaje	1 176,37	1 173,13	1 211,31	34,94	38,18	103,0	103,3
<i>Běžné výdaje</i>	<i>1 079,39</i>	<i>1 070,81</i>	<i>1 137,01</i>	<i>57,62</i>	<i>66,20</i>	<i>105,3</i>	<i>106,2</i>
Sociální dávky	498,68	489,68	506,52	7,85	16,84	101,6	103,4
<i>Kapitálové výdaje</i>	<i>96,97</i>	<i>102,32</i>	<i>74,30</i>	<i>-22,68</i>	<i>-28,02</i>	<i>76,6</i>	<i>72,6</i>
Saldo SR	-100,00	-81,26	-112,00	-12,00	-30,74	112,0	137,8

*) ve znění zákonů č. 258/2013 Sb. a 475/2013 Sb., kterými se měnil zákon č. 504/2012 Sb., o státním rozpočtu ČR na rok 2013

**) včetně tzv. energetických daní a odvodu z elektřiny ze slunečního záření

V porovnání s rozpočtem roku 2013 počítá rozpočet na rok 2014 s růstem celkových příjmů o 22,9 mld. Kč, tj. o 2,1 %, celkové výdaje by měly růst o 34,9 mld. Kč, tj. o 3,0 %, a schodek by se tak měl zvýšit o 12,0 mld. Kč, tj. o 12,0 %.

Z plánovaného růstu celkových příjmů připadá na příjmy z daní a poplatků růst o 8,3 mld. Kč, tj. o 1,5 %, když největší růst proti rozpočtu 2013 představuje předpokládaný výběr DPH (o 6,7 mld. Kč; proti skutečnosti 2013 je ovšem rozpočet 2014 nižší o 1,3 mld. Kč) a DPFO ze závislé činnosti (o 6,0 mld. Kč).

Rozpočet příjmů z pojistného na sociální zabezpečení je proti rozpočtu 2013 vyšší o 5,1 mld. Kč. Do rozpočtu bylo zapracováno i snížení předpokládaného dopadu zapojení občanů do systému 2. pilíře důchodového spoření platného od 1.1.2013.

Rozpočet nedaňových a ostatních příjmů se meziročně zvýšil o 9,5 mld. Kč, tj. o 6,6 %. Tento růst ovlivnily zejména předpokládané mimořádné příjmy Českého telekomunikačního úřadu z vyvolávací ceny aukce uvolněných kmitočtů ve výši 10 mld. Kč. Rozpočet EU příjmů (transfery přijaté od EU a převody z Národního fondu) meziročně klesl o 1,0 mld. Kč na 99,0 mld. Kč.

Výdajová strana státního rozpočtu počítá s vyšším čerpáním prostředků proti rozpočtu 2013 o 34,9 mld. Kč, z toho růst o 57,6 mld. Kč (tj. o 5,3 %) připadá na běžné výdaje a pokles o 22,7 mld. Kč (tj. o 23,4 %) na výdaje kapitálové.

Na růstu rozpočtovaných běžných výdajů se podílí především vyšší rozpočet neinvestičních transferů státním fondům o 16,3 mld. Kč (z toho o 9,0 mld. Kč více pro SFDI a 6,7 mld. Kč pro SZIF). Rozpočet neinvestiční transferů podnikatelským subjektům meziročně vzrostl o 9,1 mld. Kč. Na tom se nejvíce podílel růst výdajů rozpočtovaných v kapitole Ministerstvo průmyslu a obchodu (týkalo se zejména dotací na obnovitelné zdroje energie a výdajů do OP Podnikání a inovace). Rozpočet sociálních dávek meziročně vzrostl o 7,8 mld. Kč. Meziroční růst rozpočtu v rámci běžných výdajů dále vykázaly transfery

veřejným rozpočtům územní úrovně (o 5,1 mld. Kč), platby státu do systému veřejného zdravotního pojištění za tzv. státní pojištěnce (o 4,7 mld. Kč), výdaje na platy, ostatní platby za provedenou práci a pojistné (o 4,2 mld. Kč), transfery příspěvkovým a podobným organizacím (o 4,0 mld. Kč) a další. Naopak poklesl rozpočet v oblasti nákupu služeb o 3,5 mld. Kč. Mandatorní výdaje by měly dosáhnout 703,7 mld. Kč, což je o 20,1 mld. Kč více, než očekával jejich rozpočet v roce 2013. Jejich podíl na celkových výdajích by tak měl dosáhnout 58,1 % (stejně jako podíl daný rozpočtem 2013; ve skutečnosti 2013 vykázán podíl 57,1 %).

Rozpočet kapitálových výdajů se proti rozpočtu 2013 snížil o 22,7 mld. Kč. Jejich vývoj ovlivňují zejména výdaje kryté příjmy z rozpočtu EU (snížení o 15,2 mld. Kč). Největší pokles výdajů se týká kapitoly Ministerstvo dopravy. Vyplývá jednak z poklesu výdajů krytých příjmy z rozpočtu EU (o 4,2 mld. Kč) a také z přesunu částky 8,3 mld. Kč (bez prostředků EU) v roce 2014 do neinvestičních transferů SFDI s určením na opravy a údržbu celostátních a regionálních drah. Příjemcem dotace bude SŽDC. Další snížení rozpočtu kapitálových výdajů se týkalo zejména kapitol Ministerstvo životního prostředí, Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, Ministerstvo pro místní rozvoj a Ministerstvo kultury. Klesající trend v rozpočtování programů nebo projektů EU způsobený mimo jiné závěrečnou fází programového období 2007-2013 neovlivnil ani fakt, že v roce 2014 jsou rozpočtovány již prostředky na nové programové období 2014 - 2020.

2. Celkové výsledky hospodaření státního rozpočtu

Z údajů o pokladním plnění státního rozpočtu vykázaných ke konci března roku 2014 vyplývá převaha příjmů státního rozpočtu nad jeho výdaji o 43,6 mld. Kč. Celkové příjmy dosáhly 324,2 mld. Kč a výdaje 280,6 mld. Kč.

Tabulka č. 2: Hlavní ukazatele hospodaření státního rozpočtu v 1. čtvrtletí 2014 (v mld. Kč)

	2013		2014			rozdíl skutečností	index 2013/2012
	Skutečnost 1. čtvrtletí	Schválený rozpočet	Rozpočet po změnách *)	Skutečnost 1. čtvrtletí	% plnění		
	1	2	3	4	5=4:3	6=4-1	7=4:1
Celkové příjmy	292,87	1 099,31	1 099,52	324,24	29,5	31,38	110,7
<i>Daňové příjmy (bez poj. na SZ)</i>	<i>141,72</i>	<i>562,54</i>	<i>562,54</i>	<i>156,62</i>	<i>27,8</i>	<i>14,90</i>	<i>110,5</i>
DPH	52,37	218,70	218,70	60,33	27,6	7,96	115,2
Spotřební daně **)	38,91	139,40	139,40	44,46	31,9	5,55	114,3
DPPO	19,33	82,40	82,40	19,92	24,2	0,58	103,0
DPFO	26,12	104,60	104,60	27,00	25,8	0,88	103,4
ostatní daňové příjmy	4,98	17,44	17,44	4,92	28,2	-0,06	98,8
<i>Pojistné na SZ</i>	<i>90,93</i>	<i>382,88</i>	<i>382,88</i>	<i>92,46</i>	<i>24,1</i>	<i>1,53</i>	<i>101,7</i>
<i>Nedaňové a ost. příjmy</i>	<i>60,23</i>	<i>153,89</i>	<i>154,10</i>	<i>75,16</i>	<i>48,8</i>	<i>14,94</i>	<i>124,8</i>
Celkové výdaje	278,90	1 211,31	1 211,52	280,65	23,2	1,75	100,6
<i>Běžné výdaje</i>	<i>261,21</i>	<i>1 137,01</i>	<i>1 128,42</i>	<i>265,74</i>	<i>23,5</i>	<i>4,52</i>	<i>101,7</i>
Sociální dávky	116,05	506,52	502,77	115,18	22,9	-0,87	99,3
<i>Kapitálové výdaje</i>	<i>17,69</i>	<i>74,30</i>	<i>83,09</i>	<i>14,92</i>	<i>18,0</i>	<i>-2,77</i>	<i>84,3</i>
Saldo SR	13,97	-112,00	-112,00	43,59	.	29,62	.

*) rozpočet upravený k 31.3.2014.

***) včetně tzv. energetických daní a odvodu z elektřiny ze slunečního záření.

Pozn.: Data za minulý rok vycházejí z údajů finančních výkazů za 1. čtvrtletí 2013 (FIN 2-04U).

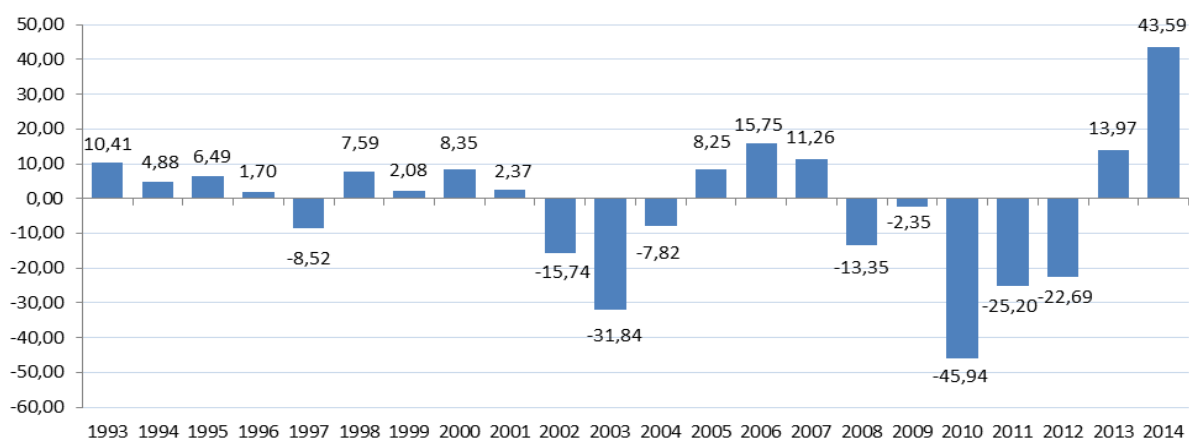
Celkové příjmy státního rozpočtu ve výši **324,2 mld. Kč** představovaly 29,5 % rozpočtu po změnách (v roce 2013 to bylo 27,2 %) a meziroční růst o 31,4 mld. Kč, tj. o 10,7 %. Proti 1/4 rozpočtu bylo inkaso příjmů o 49,4 mld. Kč vyšší. Na meziročním růstu se podílela z **daňových příjmů** zejména inkasa DPH (růst o 8,0 mld. Kč) a spotřební daně z tabákových

výrobní (růst o 4,5 mld. Kč). Dalším faktorem byly v rámci **nedaňových a ostatních příjmů** EU příjmy, které meziročně vzrostly o 10,6 mld. Kč, a také mimořádný příjem kapitoly ČTÚ z aukce kmitočtů pro rychlé mobilní sítě LTE ve výši 8,5 mld. Kč (v roce 2013 byl příjem z tohoto titulu nulový). **Inkaso pojistného na sociální zabezpečení** meziročně vzrostlo o 1,5 mld. Kč.

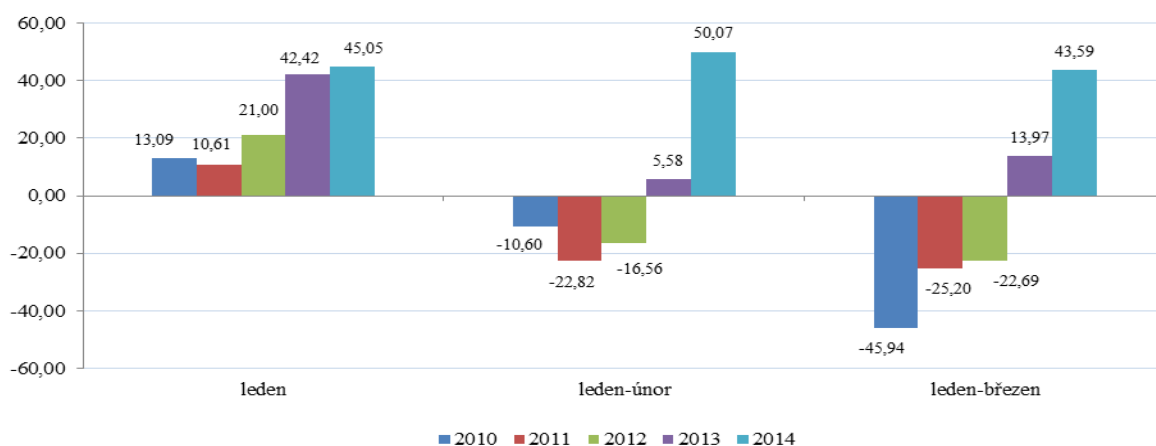
Celkové výdaje státního rozpočtu ve výši 280,6 mld. Kč představovaly 23,2 % rozpočtu po změnách (v roce 2013 to bylo 23,7 %). Meziročně vzrostly o 1,8 mld. Kč, tj. o 0,6 %. Proti alikvotě rozpočtu byly nižší o 22,2 mld. Kč. Čerpání výdajů i ve své struktuře zatím vykazuje podobný vývoj jako ve stejném období roku 2013. Sociální dávky byly zatím čerpány ve výši 115,2 mld. Kč s meziročním poklesem o 0,9 mld. Kč.

Vykázaný přebytek hospodaření státního rozpočtu za 1. čtvrtletí roku 2014 ve výši 43,6 mld. Kč představoval výsledek o 29,6 mld. Kč příznivější než ve stejném období roku 2013. Čtvrtletní alikvota odpovídá schodku 28,0 mld. Kč. V meziročním srovnání se pozitivně projeví zejména vyšší příjmy, což ovlivnily faktory popsané v předchozích odstavcích. I přesto, že rozpočet výdajů roku 2014 je nad skutečností roku 2013 o 38,2 mld. Kč, na straně výdajů se v meziročním srovnání zatím projevuje spíše stagnace.

Graf č. 1: Vývoj salda hospodaření SR v 1. čtvrtletí v letech 1993–2014 (v mld. Kč)

Graf č. 2: Srovnání vývoje salda SR za leden až březen v letech 2010-2014 (v mld. Kč)

Podrobněji je hodnocení jednotlivých druhů příjmů a výdajů státního rozpočtu provedeno v dalších částech informace.

3. Příjmy státního rozpočtu

Za první čtvrtletí roku 2014 vykázal státní rozpočet celkové příjmy ve výši 324,2 mld. Kč, tj. 29,5 % celoročního rozpočtu po změnách, z toho daňové příjmy (bez pojistného na SZ) představují 156,6 mld. Kč (27,8 % rozpočtu po změnách), příjmy z pojistného na sociální zabezpečení 92,5 mld. Kč (24,1%) a ostatní příjmy 75,2 mld. Kč (48,8 %).

Tabulka č. 3: Příjmy státního rozpočtu za 1. čtvrtletí 2014 (v mld. Kč)

Příjmy státního rozpočtu	2013		2014				
	Skutečnost leden-březen	% plnění	Schválený rozpočet	Rozpočet po změnách	Skutečnost leden-březen	% plnění	index 2014/2013
	1	2	3	4	5	6=5:4	7=5:1
Příjmy celkem	292,87	27,2	1 099,31	1 099,52	324,24	29,5	110,7
v tom:							
Daňové příjmy celkem	232,64	25,0	945,42	945,42	249,08	26,3	107,1
Daňové příjmy (bez pojistného SZ)	141,72	25,6	562,54	562,54	156,62	27,8	110,5
v tom:							
- DPH	52,37	24,7	218,70	218,70	60,33	27,6	115,2
- spotřební daně (vč. tzv. energetických daní)	38,91	27,4	139,40	139,40	44,46	31,9	114,3
z toho: odvod z elektřiny ze slunečního záření	0,38	5,8	2,10	2,10	0,34	16,2	90,0
- daně z příjmů PO	19,33	22,9	82,40	82,40	19,92	24,2	103,0
- daně z příjmů FO	26,12	26,6	104,60	104,60	27,00	25,8	103,4
vybíraná srážkou	2,60	28,8	9,00	9,00	2,64	29,3	101,7
ze závislé činnosti	21,01	24,3	92,40	92,40	21,17	22,9	100,8
z přiznání	2,51	93,1	3,20	3,20	3,18	99,5	126,7
- správní poplatky	0,42	32,6	1,20	1,20	0,39	32,5	92,8
- majetkové daně	1,92	19,8	9,90	9,90	2,18	22,0	113,5
- poplatky za uložení odpadů	0,41	29,2	1,46	1,46	0,41	28,3	100,5
- odvod za odnětí půdy ze zem. půdního fondu	0,11	53,2	0,20	0,20	0,04	20,7	39,0
- odvody z loterií*)	0,69	26,7	2,30	2,30	0,64	27,9	92,4
- ostatní daňové příjmy**)	1,43	58,7	2,38	2,38	1,25	52,8	87,9
Pojistné na SZ	90,93	24,1	382,88	382,88	92,46	24,1	101,7
z toho: na důchodové pojištění	81,24	24,1	340,33	340,33	82,21	24,2	101,2
Nedaňové a kapitálové příjmy a přijaté transfery	60,23	41,7	153,89	154,10	75,16	48,8	124,8
v tom:							
- kapitoly (mimo kapitol OSFA, SD a VPS)	50,14	42,1	131,79	132,00	69,43	52,6	138,5
z toho: transfery přijaté od EU a Národního fondu***)	43,21	43,2	99,02	99,23	53,77	54,2	124,5
přijaté sankční platby	0,35	33,0	0,96	0,96	0,21	22,3	61,6
soudní poplatky	0,39	28,9	1,35	1,35	0,35	25,8	89,0
dobrovolné pojistné	0,08	29,1	0,29	0,29	0,05	17,5	60,0
příjmy sdílené s EU (clo****)	0,35	35,4	1,50	1,50	0,40	26,8	113,7
- kapitola Operace SFA	0,03	1,7	1,76	1,76	0,02	1,2	68,3
- kapitola Státní dluh	3,50	51,4	7,40	7,40	4,58	61,9	131,0
- VPS	6,56	39,3	12,94	12,94	1,14	8,8	17,3

*) odvody z loterií podle zákona č. 202/1990 Sb., § 41b, odst. 1 (70 % výnosu pro SR) a § 41b, odst. 2, 3, 4 (20 % výnosu pro SR)

**) dopočet do celku

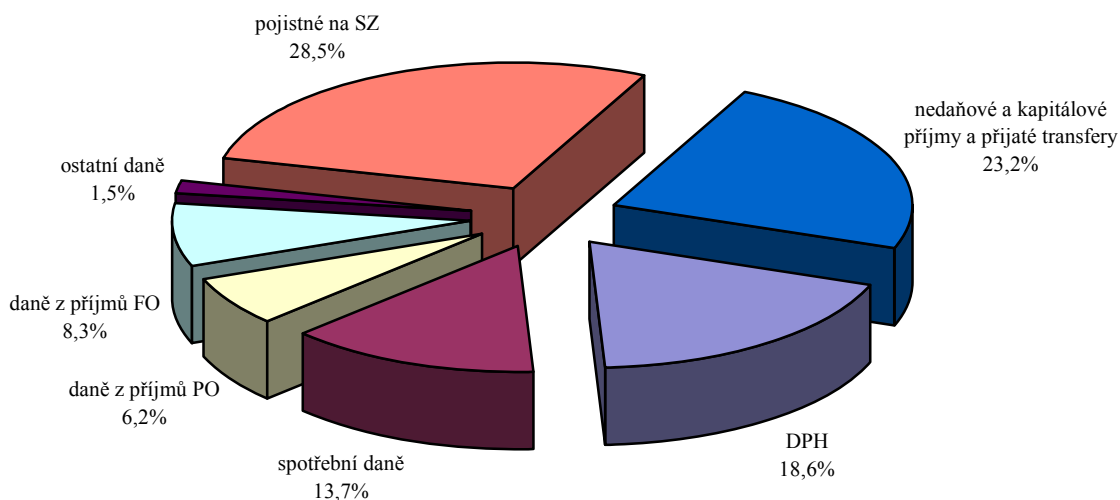
***) z transferů přijatých od EU jsou ve skutečnosti roku 2013 a 2014 obsaženy pouze prostředky na krytí výdajů Společné zemědělské politiky v gesci kapitoly Ministerstvo zemědělství

****) v roce 2013 součástí příjmů kapitoly VPS

Pozn.: Zdrojem dat za 1. čtvrtletí 2013 jsou finanční výkazy (FIN 2-04U)

Z celkových příjmů představují 28,5 % příjmy z pojistného na sociální zabezpečení, 18,6 % tvoří daň z přidané hodnoty (DPH), 13,7 % je podíl příjmů ze spotřebních daní, 8,3 % jsou daně z příjmů fyzických osob (DPFO) a 6,2 % daně z příjmů právnických osob (DPPO). Nedaňové a kapitálové příjmy a přijaté transfery představují cca 23,2 %. Ostatní příjmy zahrnující mimo jiné poplatky a odvody v oblasti životního prostředí, majetkové daně, správní poplatky a tržby z prodeje kolků jsou váhově méně významné a představují 1,5 % celkových příjmů.

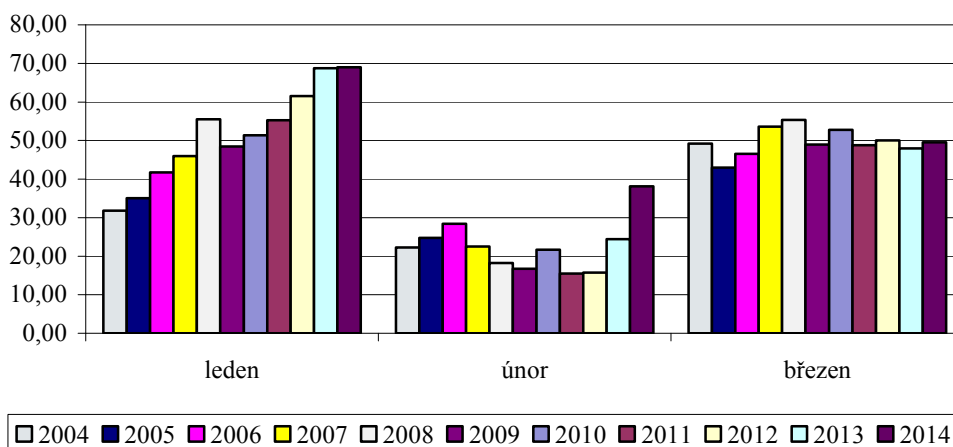
Graf č. 3: Struktura celkových příjmů za 1. čtvrtletí 2014

3.1. Daňové příjmy a příjmy z pojistného na sociální zabezpečení

Příjmy z daní a poplatků bez pojistného na sociální zabezpečení dosáhly za první čtvrtletí letošního roku **156,6 mld. Kč**, což představuje 27,8 % schváleného rozpočtu a meziroční nárůst o 14,9 mld. Kč, tj. o 10,5 % (rozpočet počítá s růstem 2,2 % proti skutečnosti roku 2013). Ve srovnání se stejným obdobím minulého roku je plnění rozpočtu o 2,2 procentního bodu vyšší. Na tomto růstu má dominantní podíl růst inkasa DPH. Oproti prvnímu čtvrtletí 2013 došlo k nárůstu inkasa také u všech hlavních daňových příjmů (spotřebních daní, pojistného na sociální zabezpečení, daní z příjmů fyzických i právnických osob a daní majetkových). K poklesu výběru došlo naopak u energetických daní.

Graf č. 4: Vývoj daňových příjmů bez pojistného na sociální zabezpečení v jednotlivých měsících 1. čtvrtletí v letech 2004-2014 (v mld. Kč)

Na inkaso daňových příjmů náležejících státnímu rozpočtu v kategoriích DPH, DPPO a DPFO negativně působí změna v rozpočtovém určení daní, daná novelou zákona č 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení daní, která od 1.1.2013 navýšila podíl příjmů obcí na úkor státního rozpočtu.

Tabulka č. 4: Podíl příjmů státního rozpočtu, obcí a krajů z celostátního inkasa daní od 1.1.2013 (v %)

Rozpočtové určení daní		podíl z celostát. inkasa
DPH	SR	71,31
	obce	20,83
	kraje	7,86
DPPO	SR	67,50
	obce	23,58
	kraje	8,92
DPFO - závislá činnost	SR	66,98
	obce	22,87
	obce	1,50
	kraje	8,65
DPFO - kapitálové výnosy	SR	67,50
	obce	23,58
	kraje	8,92
DPFO - přiznání	SR	10 % a 67,5 % z 60 % = 50,50
	obce	30,00
	obce	23,58 % z 60 % = 14,15
	kraje	8,92 % z 60 % = 5,35

Na dani z přidané hodnoty za 1. čtvrtletí letošního roku inkasoval státní rozpočet **60,3 mld. Kč**, tj. 27,6 % rozpočtu a o téměř 8,0 mld. Kč (o 15,2 %) více než ve stejném období minulého roku. Rozpočet počítá s poklesem o 0,6 % oproti skutečnosti roku 2013 (oproti rozpočtu 2013 počítá s růstem 3,2%).

K 1.10.2013 nabyl účinnosti zákon č. 234/2013 Sb., kterým se mění zákon č. 311/2006 Sb., o pohonných hmotách, jehož hlavním cílem je boj proti daňovým únikům na DPH při obchodování s pohonnými hmotami, a to při pořízení pohonných hmot v jiném členském státu EU nebo při dovozu ze třetích zemí. Tato novela zavedla povinnost složení kauce ve výši 20 mil. Kč pro distributory pohonných hmot. I když novela nabyla účinnosti až 1.10.2013, tak měla téměř okamžitý dopad na dovozy pohonných hmot subjekty, které byly vyhodnoceny jako rizikové z pohledu možného vzniku daňového nedoplatku na DPH. Tyto subjekty dovezly za období listopad – prosinec v meziročním srovnání o cca 90 % méně pohonných hmot.

K 1.1.2014 nevstoupilo v platnost žádné legislativní opatření, které by mělo bezprostřední vliv na inkaso daně DPH v prvním čtvrtletí roku 2014.

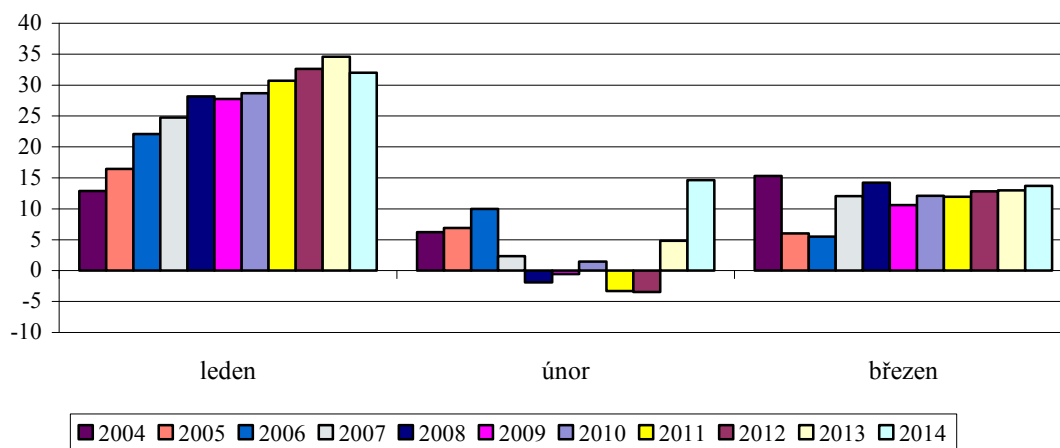
Meziroční vývoj inkasa DPH v prvním čtvrtletí roku 2014 je ovlivněn hlavně vyšší částky nadměrných odpočtů a vrácení daní, která meziročně rostla pomaleji než daňová povinnost (dostupné údaje jsou pouze za měsíce leden a únor 2014). Meziroční částka nadměrných odpočtů v měsíci únoru se dle splatnosti daně váže k ekonomické činnosti uskutečněné v měsíci prosinci roku 2013 či pro čtvrtletní plátce DPH k činnosti uskutečněné v posledním čtvrtletí roku 2013. Inkaso prvního čtvrtletí letošního roku zahrnuje platbu daňové povinnosti za prosinec a poslední čtvrtletí roku 2013, stejně jako vrácení nadměrných odpočtů přiznaných za stejné období loňského roku.

V souvislosti s nižším růstem vyplacených nadměrných odpočtů, které pozitivně ovlivnily inkaso daně v prvním čtvrtletí roku 2014, je nutné upozornit, že s velkou pravděpodobností dojde během druhého čtvrtletí roku 2014 k výraznému poklesu inkasa na úroveň druhého čtvrtletí roku 2013. Tento pokles bude způsoben tím, že Finanční správa ČR vyplatí nadměrné odpočty ve výši 11,6 mld. Kč za zdaňovací období listopad a prosinec roku 2013, které

nebyly vyplaceny v důsledku zahájení postupu k odstranění pochybností správce daně. Bližší informace v této záležitosti zatím nejsou k dispozici.

Positivní dopad v řádu maximálně cca 0,7 mld. Kč na inkaso DPH má prokazatelně předzásobením výrobců tabákovými výrobky v souvislosti se zvýšením sazby spotřební daně z tabákových výrobků od 1.1.2014.

Graf č. 5: Meziroční srovnání inkasa DPH za jednotlivé měsíce 1. čtvrtletí v letech 2004-2014 (v mld. Kč)

Inkaso **spotřebních daní (včetně tzv. daní energetických a odvodu z elektřiny ze slunečního záření) dosáhlo 44,5 mld. Kč**, což představuje 31,9 % rozpočtu (ke konci března 2013 činilo 38,9 mld. Kč, tj. plnění rozpočtu na 27,4 %). Rozpočet na rok 2014 počítá s růstem o téměř 3 mld. Kč (tj. o 2,2 %) proti skutečnosti roku 2013. Proti stejnému období minulého roku došlo k nárůstu inkasa o 5,5 mld. Kč, tj. o 14,3 %, na čemž se nejvíce podílelo inkaso daně z tabákových výrobků a minerálních olejů.

Inkaso váhově nejsilnější položky **spotřební daně z minerálních olejů** v prvním čtvrtletí roku 2014 dosáhlo **16,6 mld. Kč** a zaznamenalo oproti stejnému období roku 2013 nárůst téměř o 0,8 mld. Kč (tj. o 4,9 %), oproti prvnímu čtvrtletí 2012 je však aktuální inkaso nižší o 0,3 mld. Kč.

Vzhledem ke krátké účinnosti novely zákona č. 311/2006 Sb., o pohonných hmotách (viz pasáž o DPH) nelze prozatím jednoznačně stanovit výši pozitivního dopadu na inkaso této daně.

Od 1.1.2014 došlo ke zrušení nároku na vrácení spotřební daně z minerálních olejů použitých pro zemědělskou prvovýrobu.

Ve sledovaném období vzrostlo inkaso spotřební **daně z tabákových výrobků na téměř 23,5 mld. Kč** (nárůst oproti 1. čtvrtletí roku 2013 o 4,5 mld. Kč, tj. o 23,8 %). Meziroční nárůst inkasa je způsoben především předzásobením se tabákovými nálepkami ze strany výrobců a prodejců cigaret před změnou sazby spotřební daně z tabákových výrobků, která nastala k 1.1.2014. Vysoké odběry tabákových nálepek byly zaznamenány především v listopadu a prosinci roku 2013. Na základě posunu splatnosti spotřební daně z tabákových výrobků došlo k zaplacení daně za tyto odebrané tabákové nálepky až v lednu a únoru roku 2014. Vysoký podíl na růstu inkasa spotřební daně z tabákových výrobků měly také opožděné platby jednoho daňového subjektu ve výši 1,3 mld. Kč (splatné v prosinci 2013) uhrazené až v lednu 2014.

Aktuálně probíhá další novelizace zákona zákon č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních, ve znění pozdějších předpisů, jejímž předmětem je navýšení sazeb spotřební daně z tabákových výrobků tak, aby sazby byly v souladu se směrnicí Rady 2011/64/EU ze dne 21. června 2011 o struktuře a sazbách spotřební daně z tabákových výrobků. Novela zákona by mohla být účinná již od října 2014, což by způsobilo navýšení inkasa o 0,3 mld. Kč. Vzhledem k rané fázi legislativního procesu však momentálně není jisté, v jakém termínu nabude novela účinnosti a zda se dopady navýšení sazeb projeví již v roce 2014.

Inkaso spotřební **daně z lihu** bylo negativně ovlivněno tzv. metanolovou aférou a dosáhlo za 1. čtvrtletí letošního roku **1,95 mld. Kč**, tj. o téměř 0,2 mld. Kč více než ve stejném období roku 2013 a došlo tak k návratu úrovně inkasa do původních hodnot předchozích let.

Inkaso spotřební **daně z piva** zůstalo téměř na úrovni stejného období roku 2013 a činilo tak **1,02 mld. Kč** (v 1. čtvrtletí roku 2013 0,98 mld. Kč). Spotřební **daň z vína** vzrostla oproti stejnému období loňského roku o 121 mil. Kč na **260 mil. Kč**.

V případě **energetických daní** (spotřební daň z elektřiny, pevných paliv, zemního plynu a některých dalších plynů) bylo v 1. čtvrtletí roku 2014 vybráno **830,3 mil. Kč** (25,2 % rozpočtu), tj. oproti stejnému období minulého roku o 44,1 mil. Kč (o 5,0 %) méně. Příčinou poklesu inkasa je reálný meziroční pokles spotřeby elektrické energie, zemního plynu i pevných paliv, rostoucí počet zateplených budov, snižování energetické náročnosti ve všech průmyslových odvětvích a zvyšování cen energií způsobujících energeticky odpovědnější chování spotřebitelů.

Od roku 2011 jsou do kategorie spotřebních daní zařazeny i **odvody z elektřiny ze slunečního záření** zavedené na základě zákona č. 402/2010 Sb., kterým se změnil zákon č. 180/2005 Sb., o podpoře využívání obnovitelných zdrojů. Odvody mají sloužit jako kompenzace výdajů v důsledku poskytování dotací na úhradu vícenákladů spojených s podporou elektřiny z obnovitelných zdrojů. Za první čtvrtletí letošního roku činil tento odvod **0,34 mld. Kč**, tj. 16,2 % rozpočtu a meziročně poklesl o 0,04 mld. Kč, tj. o 10,0 %.

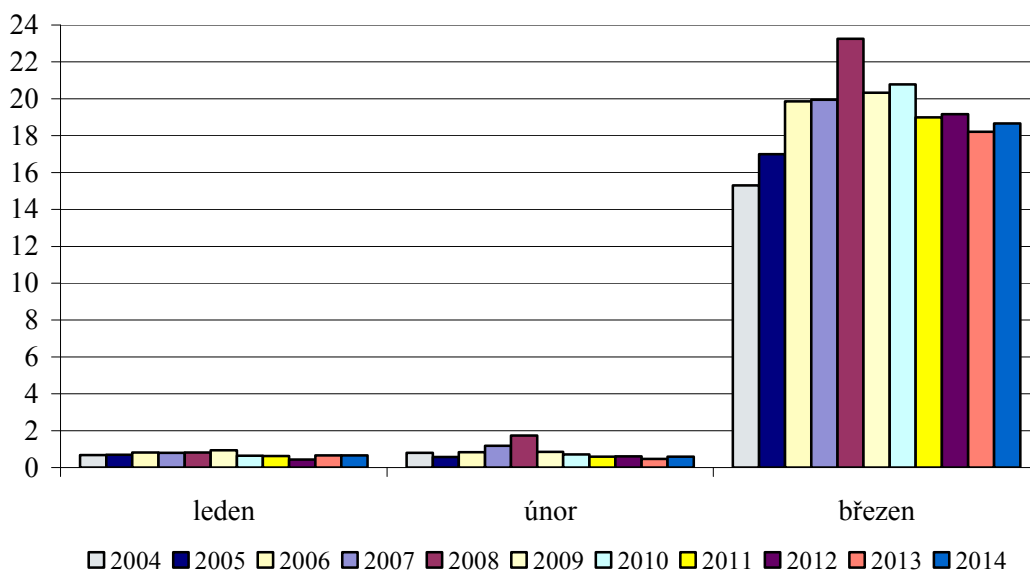
Daně z příjmů právnických osob (DPPO) svým objemem **19,9 mld. Kč** představovaly 24,2 % rozpočtu (v roce 2013 to bylo 19,3 mld. Kč a plnění rozpočtu na 22,9 %). Rozpočet počítá s růstem letošního inkasa proti skutečnosti roku 2013 o 1,1 %.

Změny legislativy **DPPO**, které se zpravidla promítají až za celé zdaňovací období, tj. při sestavení daňového přiznání, se projeví v inkasu DPPO s ročním skluzem. V roce 2013 nevstoupily v platnost žádné legislativní změny, které by měly výraznější vliv na inkaso DPPO. Legislativní změny platné od 1.1.2014 by se v předstihu ve výši inkasa daně z příjmů právnických osob za rok 2014 mohly projevit prostřednictvím žádostí poplatníků o změnu záloh.

V prvních čtvrtletích bývá u daně z příjmů právnických osob obvyklé nižší plnění, což souvisí s možností podání daňového přiznání na konci pololetí, kdy většina významných poplatníků DPPO využívá služby daňových poradců s odkladem podání přiznání. Výše inkasa odpovídá současné výši sazby 19 % a je na obdobné úrovni jako v předchozích třech letech. V absolutním vyjádření dosáhla výše inkasa DPPO na úrovni státního rozpočtu za první čtvrtletí mírně vyšší hodnoty než v roce 2013 (o 0,6 mld. Kč). Stejně jako v předchozích letech lze očekávat, že výše inkasa DPPO může být negativně ovlivněna uplatněním daňových ztrát, vzniklých a vyměřených v předchozích zdaňovacích obdobích zasažených ekonomickou krizí a recesí, jako položek odečitatelných od základu daně. Dopady tohoto vlivu do daňového inkasa však aktuálně nelze přesněji vymezit. Přesnější predikce inkasa DPPO bude možná až na přelomu června a července, neboť 1. července 2014 uplyne lhůta pro podání daňových přiznání poplatníků s nejvýznamnějším podílem na celoročním objemu inkasa daně z příjmů právnických osob.

Doposud nejsou známy skutečnosti, které by nasvědčovaly, že odhad nebude naplněn. Přesnější závěry bude však možno učinit až měsíc po lhůtě pro podání daňového přiznání u poplatníků podléhajících auditu, tedy v prvních dnech měsíce srpna. Vývoj inkasa může být výrazněji ovlivněn změnami daňové povinnosti u skupiny nejvýznamnějších 20 až 100 poplatníků, vývojem investic a restrukturalizacemi v této skupině.

Graf č. 6: Rozložení inkasa z DPPO do jednotlivých měsíců 1. čtvrtletí v letech 2004-2014 (v mld. Kč)

Inkaso daní z příjmů fyzických osob (DPFO) dosáhlo celkem 27,0 mld. Kč, tj. 25,8 % rozpočtu (loni plnění na 26,6 %), což představuje meziroční nárůst o 0,9 mld. Kč, tj. o 3,4 %. Rozpočet uvažuje s růstem téměř o 10,7 % (10,1 mld. Kč) oproti skutečnosti roku 2013.

Úpravy legislativy, které s účinností od 1.1.2013 ovlivňují výši výnosu **DPFO**, jsou součástí schváleného státního rozpočtu pro tento rok. Pro příjmy nad 48 násobkem průměrné mzdy, stanovené dle zákona upravujícího pojistné na sociální zabezpečení, byla na přechodné období 2013 - 2015 zavedena solidární přírážka ve výši 7 %. Předpokládá se dopad na státní rozpočet ve výši cca 1,3 mld. Kč. Dalšími legislativními opatřeními, která budou mít vliv na mírný nárůst inkasa, jsou zrušení osvobození základní daňové slevy pro důchodce (pouze pro období 2013 - 2015), zrušení uplatnění slev na daní pro manželku/manžela a daňového zvýhodnění na dítě v případě využití výdajových paušálů u OSVČ a zavedení 35 % speciální srážkové daně z příjmů hrazených poplatníkům do některých daňových rážů. Výše uvedená legislativní opatření by měla v tomto roce pozitivně ovlivnit celkové inkaso DPFO do státního rozpočtu ve výši cca 2,9 mld. Kč.

Daň z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti dosáhla 21,2 mld. Kč při plnění rozpočtu na 22,9 % (loni na 24,3 %). V meziročním srovnání je sice výnos této daně mírně vyšší, a to o cca 0,2 mld. Kč, tj. 0,8 %, přesto je plnění rozpočtu v 1. čtvrtletí roku nižší než ve srovnatelném období roku 2013 (o 1,4 p.b.). Rozpočet očekává růst o 9,4 % proti skutečnosti roku 2013 Na základě vývoje pokladního plnění této položky státního rozpočtu a především s ohledem na zmíněná přijatá legislativní opatření, lze předpokládat, že rozpočtované očekávání bude naplněno.

Daň z příjmů fyzických osob vybíraná srážkou, resp. z kapitálových výnosů, dosáhla 2,6 mld. Kč, což představuje **29,3 %** rozpočtu (loni na 28,8 %) a meziroční inkaso vyšší o 1,7 %, tj. o 0,04 mld. Kč. Lze předpokládat, že rozpočtované očekávání bude u této daně mírně překročeno.

Daň z příjmů fyzických osob ze samostatné výdělečné činnosti ve výši **3,2 mld. Kč** znamená plnění rozpočtu na **99,5 %** (loni to bylo 93,1 %) a byla tak o 0,7 mld. Kč, tj. o 26,7 % nad úroveň inkasa ve stejném období roku 2013. Inkaso této daně v samotném březnu dosáhlo 2,9 mld. Kč (v březnu 2013 to bylo 2,3 mld. Kč) a souvisí s termínem podání daňového přiznání na odvod daně za rok 2013. Následně v dubnu dochází tradičně ke korekci březnového vysokého plnění, kdy jsou na základě daňových přiznání podávaných v březnu realizovány vratky daně. Rozpočet pro letošní rok počítá s meziročním růstem i v důsledku zrušení některých daňových úlev při využití výdajových paušálů.

Do vyššího meziročního inkasa se tak výrazně promítají přijatá, již zmíněná, legislativní opatření. Lze předpokládat, že rozpočtované očekávání u této daně bude naplněno. Realnost této úvahy však bude potvrzena až na základě vývoje pokladního plnění koncem měsíce července. V průběhu 2. čtvrtletí se totiž v plné míře projeví vyrovnání daně za období roku 2013.

Správní poplatky zahrnuté v příjmech státního rozpočtu představovaly za 1. čtvrtletí 2014 částku **0,39 mld. Kč** (rozpočet plněn na **32,5 %**), což je o 0,03 mld. Kč méně než ve srovnatelném období roku 2013.

Skupina **majetkových daní (daní z kapitálových převodů)** je v současné době zastoupena pouze **daní z nabytí nemovitých věcí**. Daň dědická a darovací byly od roku 2014 zrušeny a bezúplatné převody majetku ve formě dědictví nebo darování byly začleněny do daně z příjmů. Vzhledem k lhůtám pro podání daňových přiznání v prvním čtvrtletí roku 2014 zároveň dobíhá inkaso zrušených majetkových daní: daně dědické, daně darovací a daně z převodu nemovitostí. Tato situace mírně deformuje meziroční srovnání stejně jako okolnost, že v prvním čtvrtletí roku 2013 byla daň z převodu nemovitostí vzhledem k tříměsíční lhůtě pro podání daňového přiznání vybírána ve výši sazby platné pro rok 2012 (3 %). Od počátku roku 2013 je daň z převodu nemovitostí a následně daň z nabytí nemovitých věcí vybírána ve výši 4 %. Daň z nabytí nemovitých věcí je v celé výši příjmem státního rozpočtu. Příjmy za 1. čtvrtletí 2014 dosáhly celkem **2,18 mld. Kč**, což představuje **22,0 %** rozpočtu. V meziročním srovnání vykazuje inkaso z majetkových daní o cca 0,3 mld. Kč vyšší příjmy. Vzhledem k současnému vývoji inkasa lze očekávat, že rozpočtové očekávání bude naplněno.

Rozpočtované celostátní inkaso daní na rok 2014 (bez DPPO placené obcemi a kraji a bez správních a ostatních poplatků placených obcím) **ve výši 769,5 mld. Kč** je proti skutečnosti roku 2013 o 5,4 mld. Kč, tj. o 0,7 % nižší. Objemově je nejvyšší růst rozpočtován (proti skutečnosti 2013) u daně z příjmů fyzických osob o 15,1 mld. Kč (o 10,6 %) a spotřebních daní o 3,5 mld. Kč (o 2,4 %).

Skutečné celostátní inkaso všech daní dosáhlo k 31.3.2014 výše 208,8 mld. Kč, což představuje 27,1 % rozpočtu a meziroční nárůst o 18,9 mld. Kč, tj. 9,9 %. Ve stejném období minulého roku dosáhlo celostátní inkaso daní 189,9 mld. Kč, tj. 25,1 % schváleného rozpočtu, a měřeno k roku 2012 meziročně vzrostlo o 20,8 mld. Kč, tj. o 12,3 %.

Celostátní výnos DPH dosáhl 84,4 mld. Kč (27,5 % rozpočtu), což je o 11,1 mld. Kč, tj. o 15,1 % více, než ve stejném období minulého roku. Z celkového objemu inkasa DPH náleželo do rozpočtu obcí 17,5 mld. Kč (rozpočet na rok 2014 počítá s částkou 63,9 mld. Kč), 6,6 mld. Kč do rozpočtů krajů (rozpočet 24,1 mld. Kč) a 60,3 mld. Kč zůstalo ve státním rozpočtu (rozpočet 218,7 mld. Kč).

Celostátní výnos spotřebních daní dosáhl za 1. čtvrtletí objemu 46,1 mld. Kč (plnění rozpočtu na 31,4 %) a z tohoto inkasa bylo téměř **1,6 mld. Kč převedeno SFDI** (9,1 % daně z minerálních olejů).

Celostátní výnos DPFO dosáhl téměř 41,1 mld. Kč (plnění rozpočtu na 26,1 %) a byl proti stejnému období předchozího roku vyšší o 1,5 mld. Kč, tj. o 3,9 %. Na této dani se kromě státního rozpočtu podílejí i rozpočty obcí a krajů, tzn. z toho náleželo rozpočtům obcí 10,7 mld. Kč (rozpočet počítá s objemem 39,5 mld. Kč), rozpočtům krajů 3,3 mld. Kč (rozpočet 13,4 mld. Kč) a ve státním rozpočtu zůstal výnos ve výši téměř 27,0 mld. Kč (rozpočet 104,6 mld. Kč).

Celostátní inkaso DPPO dosáhlo ke konci března 29,0 mld. Kč (rozpočet plněn na 23,8 %) a je tak nad úroveň stejného období roku 2013 o 0,7 mld. Kč. I na této dani participují rozpočty obcí a krajů, jejichž příjmům náleželo za 1. čtvrtletí 9,1 mld. Kč, z toho obcím 6,6 mld. Kč (rozpočet počítá s objemem 34,3 mld. Kč) a krajům 2,5 mld. Kč (rozpočet 11,1 mld. Kč). Zbytek inkasa ve výši 19,9 mld. Kč byl příjmem státního rozpočtu (rozpočet 82,4 mld. Kč).

Příjmy z pojistného na sociální zabezpečení dosáhly 92,5 mld. Kč, což představuje 24,1 % rozpočtu a meziroční nárůst o 1,5 mld. Kč, tj. o 1,7 %. Rozpočet 2014 počítá s růstem o 2,9 % oproti skutečnosti roku 2013. Očekávaný růst vychází z reálného stavu vyměřovacích základů pro pojistné v roce 2013 a z makroekonomické predikce meziročního tempa růstu objemu mezd pro rok 2014. Zapracováno bylo i snížení předpokládaného dopadu zapojení občanů do systému 2. pilíře důchodového spoření platného od 1.1.2013. Z celkové částky připadlo na **důchodové pojištění 82,2 mld. Kč**, tj. 24,2 % rozpočtu (loni 81,2 mld. Kč, tj. 24,1 % rozpočtu).

3.2. Nedaňové a kapitálové příjmy a přijaté transfery

Nedaňové a kapitálové příjmy a přijaté transfery jsou v roce 2014 rozpočtovány ve výši 153,9 mld. Kč, tj. o 9,5 mld. Kč (o 6,6 %) více než předpokládal rozpočet na rok 2013. Meziročně vzrostl rozpočet nedaňových příjmů o 12,6 mld. Kč. Bylo to zejména z důvodu očekávaného mimořádného příjmu Českého telekomunikačního úřadu z vyvolávací ceny aukce uvolněných kmitočtů ve výši 10 mld. Kč (v roce 2013 nebyl uskutečněn) a také odvodu státního podniku Lesy ČR ve výši 7,3 mld. Kč (v roce 2013 ve výši 6,0 mld. Kč). Rozpočet kapitálových příjmů meziročně vzrostl o 0,6 mld. Kč. Na tom se nejvíce podílel předpokládaný růst příjmů z prodeje pozemků u kapitoly Ministerstvo zemědělství (o 0,7 mld. Kč). Rozpočet přijatých transferů naopak klesl o 3,7 mld. Kč. Na tento pokles působily zejména předpokládané příjmy kapitoly VPS z privatizačního účtu ve výši 10,3 mld. Kč určené na kompenzaci deficitu důchodového systému (v roce 2013 činil rozpočet 13 mld. Kč). Rozpočet EU příjmů (transfery přijaté od EU a převody z Národního fondu) meziročně klesl o 1,0 mld. Kč i přesto, že část tohoto rozpočtu určená na krytí výdajů vynaložených na Společnou zemědělskou politiku v rámci kapitoly Ministerstvo zemědělství meziročně vzrostla o 8,3 mld. Kč.

V 1. čtvrtletí roku 2014 dosáhly nedaňové a kapitálové příjmy a přijaté transfery celkové výše 75,2 mld. Kč, tj. 48,8 % rozpočtu po změnách, což je o 14,9 mld. Kč, tj. o 24,8 %, více než v roce 2013.

Tento výrazný růst ovlivnily především **transfery přijaté od EU a převody z Národního fondu¹**, které dosáhly **53,8 mld. Kč** a meziročně tak byly o 10,6 mld. Kč, tj. o 24,5 %, vyšší. Z této částky tvořily převody z Národního fondu celkem 30,7 mld. Kč (ve stejném období minulého roku to bylo 22,1 mld. Kč). Na tom se podílely zejména kapitoly Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (8,1 mld. Kč, z toho 4,1 mld. Kč na OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost a také 4,1 mld. Kč na OP Výzkum a vývoj pro inovace), Ministerstvo pro místní rozvoj (7,2 mld. Kč, z toho 6,4 mld. Kč na Regionální operační programy), Ministerstvo dopravy (6,8 mld. Kč na OP Doprava), Ministerstvo životního prostředí (přes 4,8 mld. Kč, z toho necelých 4,8 mld. Kč na OP Životní prostředí) a Ministerstvo práce a sociálních věcí (2,7 mld. Kč, z toho 2,4 mld. Kč na OP Lidské zdroje a zaměstnanost). Příjmy kapitoly Ministerstvo zemědělství na Společnou zemědělskou politiku činily zatím 23,1 mld. Kč (v 1. čtvrtletí roku 2013 to bylo 21,1 mld. Kč).

Dalším faktorem, který ovlivnil meziroční růst těchto příjmů, byla uskutečněná **aukce kmitočtů pro rychlé mobilní sítě LTE**. Příjem kapitoly ČTÚ z této aukce činil **8,5 mld. Kč** (rozpočet činil 10 mld. Kč). V roce 2013 byl příjem z tohoto titulu nulový.

Příjmy z kreditních úroků operací řízení státního dluhu a likvidity státní pokladny realizované v kapitole **Státní dluh** dosáhly **4,6 mld. Kč** při plnění rozpočtu na 61,9 % a meziročním růstu o 1,1 mld. Kč.

V 1. čtvrtletí roku 2014 se na nedaňových příjmech částkou **1,1 mld. Kč** podílela i **kapitola VPS**. Meziročně tak její příjmy klesly o 5,4 mld. Kč. Na poklesu se podílela vysoká skutečnost roku 2013, kterou ovlivnily zejména přijaté vratky transferů a ostatní příjmy z finančního vypořádání předchozích let ve výši 5,8 mld. Kč. V letošním roce zatím dosáhly 0,9 mld. Kč. Na meziroční pokles působila i skutečnost, že národní podíl na cle již od roku 2014 není vykazován jako příjem kapitoly VPS (v roce 2013 dosáhl 0,35 mld. Kč). Splátky půjčených prostředků ze zahraničí dosáhly 75 mil. Kč.

Národní podíl na cle je od roku 2014 příjmem kapitoly Ministerstvo financí a zatím dosáhlo 0,4 mld. Kč při meziročním růstu o 13,7 %. Soudní poplatky zatím dosáhly 0,3 mld. Kč, přijaté sankční platby 0,2 mld. Kč a dobrovolné pojistné necelých 0,1 mld. Kč.

Podrobnější plnění nedaňových a kapitálových příjmů a přijatých transferů za 1. čtvrtletí bude známo až po zpracování finančních výkazů kapitol státního rozpočtu (tj. v průběhu měsíce dubna).

¹ Do ukazatele byly zahrnuty všechny převody z Národního fondu a příjmy kapitoly Ministerstvo zemědělství na Společnou zemědělskou politiku. Údaje o ostatních transferech přijatých od EU (rozpočet ve výši 302 mil. Kč) budou známy až z finančních výkazů předkládaných správci kapitol.

4. Výdaje státního rozpočtu

Zákon č. 475/2013 Sb.² stanoví **výdaje** státního rozpočtu na rok 2014 v celkové výši **1 211,3 mld. Kč**, z toho 98,0 mld. Kč mají být kryty prostředky z příjmů z rozpočtu Evropské unie. Proti schválenému rozpočtu roku 2013 jsou tyto výdaje vyšší o 3,0 % (o 34,9 mld. Kč). **Běžné výdaje** jsou ve schváleném rozpočtu na rok 2014 zahrnuty v objemu **1 137,0 mld. Kč** při předpokládaném meziročním růstu o 5,3 % (o 57,6 mld. Kč), **kapitálové výdaje** v objemu **74,3 mld. Kč** při meziročním plánovaném poklesu o 23,4 % (o 22,7 mld. Kč). Ve srovnání se skutečnými výdaji čerpanými v roce 2013 jsou celkové výdaje schváleného rozpočtu na rok 2014 vyšší téměř o 3,3 % (o 38,2 mld. Kč); běžné výdaje jsou vyšší o 6,2 % (o 66,2 mld. Kč) a kapitálové výdaje nižší o 27,4 % (o 28,0 mld. Kč).

Mandatorní výdaje, které stát hradí na základě platných zákonných předpisů nebo mezinárodních dohod a smluv, jsou ve schváleném státním rozpočtu na rok 2014 zahrnuty ve výši **703,7 mld. Kč**, tj. 58,1 % z celkových rozpočtovaných výdajů (stejná úroveň jako ve schváleném rozpočtu na rok 2013 a o 1,05 procentního bodu více než ve skutečných výdajích roku 2013). Meziročně se tyto výdaje mají zvýšit o 3,0 % (o 20,1 mld. Kč) proti schválenému rozpočtu roku 2013, resp. o 5,1 % (o 34,4 mld. Kč) proti skutečnosti roku 2013. Z celku **mandatorní sociální výdaje** jsou ve státním rozpočtu plánovány v částce **579,8 mld. Kč** s předpokladem meziročního růstu o 2,7 % (o 15,1 mld. Kč) proti srovnatelným výdajům schváleného státního rozpočtu roku 2013, resp. o 4,2 % (o 23,4 mld. Kč) proti skutečnosti roku 2013. Tyto sociální výdaje tak odčerpají 52,7 % celkovým rozpočtem stanovených příjmů a na celkových rozpočtovaných výdajích roku 2014 se podílejí 47,9 %. Z ostatních mandatorních výdajů jsou ve schváleném státním rozpočtu objemově největší výdaje na dluhovou službu 65,8 mld. Kč, výdaje na odvody do rozpočtu Evropské unie 36,4 mld. Kč, příspěvek na podporu stavebního spoření 5,3 mld. Kč, výdaje na úhradu státních záruk a negarantovaných úvěrů s.o. Správa železniční a dopravní cesty 3,0 mld. Kč, atd. Ostatní quasi mandatorní výdaje, které představují zejména finanční prostředky nutné k zabezpečení chodu a obrany státu, jsou rozpočtovány ve výši 205,3 mld. Kč, vč. mezd organizačních složek státu a příspěvkových organizací. Další prostředky nutné na zajištění provozu a plnění úkolů jednotlivých kapitol státního rozpočtu, vybrané neinvestiční nákupy a související výdaje, jsou ve schváleném rozpočtu zahrnuty v částce 60,7 mld. Kč.

Transfery veřejným rozpočtům územní úrovně jsou rozpočtem stanoveny ve výši 119,3 mld. Kč, dotace státním fondům ve výši 71,2 mld. Kč (bez dotací na činnost SZIF), transfery podnikatelským subjektům 50,4 mld. Kč, transfery neziskovým a podobným organizacím 9,9 mld. Kč, transfery příspěvkovým a podobným organizacím 70,5 mld. Kč, atd.

V průběhu 1. čtvrtletí byl rozpočet výdajů na rok 2014 navýšen o 208,9 mil. Kč, jednalo se o souvztažné navýšení příjmů a výdajů na základě zmocnění ministra financí daného § 24 odst. 4 zákona č. 218/2000 Sb., rozpočtová pravidla, ve znění pozdějších předpisů (výdaje na společné programy ČR a EU kryté příjmy z rozpočtu EU přímo nebo prostřednictvím Národního fondu) bez vlivu na plánovaný schodek státního rozpočtu Největší objem získalo Ministerstvo pro místní rozvoj 213,4 mil. Kč a Technologická agentura ČR 8,9 mil. Kč, naopak ke snížení rozpočtu o 13,4 mil. Kč došlo u kapitoly Ministerstvo kultury.

² Zákon č. 475/2013 Sb., o státním rozpočtu České republiky na rok 2014 a o změně zákona č. 504/2012 Sb., o státním rozpočtu České republiky na rok 2013, ve znění zákona č. 258/2013 Sb.

Tabulka č. 5: Pokladní plnění výdajů státního rozpočtu za 1. čtvrtletí 2014 (v mld. Kč)

VÝDAJE STÁTNÍHO ROZPOČTU	2013		2014				Index skutečnost 2014/2013	Rozdíl skutečnost 2014-2013
	Skutečnost leden-březen	% plnění	Rozpočet		Skutečnost leden-březen	% plnění		
			schválený	po změnách				
	1	2	3	4	5	6=5:4	7=5:1	8=5-1
VÝDAJE celkem	278,90	23,7	1 211,31	1 211,52	280,65	23,17	100,6	1,75
běžné výdaje	261,21	24,2	1 137,01	1 128,43	265,74	23,55	101,7	4,52
v tom:								
Platy a ostatní platby za provedenou práci a pojistné	14,46	15,9	94,48	94,77	14,75	15,56	102,0	0,29
Neinvestiční nákupy a související výdaje	17,56	13,5	129,55	130,38	17,80	13,65	101,3	0,23
z toho:								
úroky a ost. finanční výdaje kap. Státní dluh*)	5,76	9,0	65,77	65,77	6,71	10,20	116,4	0,95
výdaje na realizaci záruk	0,00	0,0	3,01	3,01	0,00	0,00	x	0,00
Neinvestiční transfery podnikatelským subjektům	7,93	24,0	47,60	40,08	9,38	23,42	118,4	1,46
Neinvestiční transfery neziskovým a pod.organizacím	4,26	44,8	8,81	12,17	4,16	34,18	97,6	-0,10
Neinv. trans. fondům soc. a zdrav. pojištění (VPS)	17,31	32,6	57,92	57,92	19,22	33,19	111,0	1,91
Neinvestiční transfery státním fondům	7,89	21,1	49,55	49,25	8,44	17,14	107,0	0,55
z toho: neinvestiční transfery SZIF	6,64	20,5	40,01	39,59	5,48	13,84	82,5	-1,16
Neinv. transfery veřej. rozpočtům územní úrovně	32,69	31,8	108,09	111,19	33,70	30,31	103,1	1,02
Neinv. transfery příspěvkovým a pod. org	23,27	41,4	60,42	54,69	22,15	40,50	95,2	-1,12
Sociální dávky**)	116,05	23,5	506,52	502,77	115,18	22,91	99,3	-0,87
z toho:								
dávky důchodového pojištění	89,17	22,9	391,11	387,37	87,29	22,53	97,9	-1,88
podpory v nezaměstnanosti	2,82	28,9	10,68	10,67	2,87	26,85	101,8	0,05
dávky nemocenského pojištění	5,30	26,0	21,92	21,91	5,47	24,97	103,3	0,17
dávky státní sociální podpory a péčovské péče	9,22	25,0	39,06	39,06	9,40	24,06	102,0	0,18
dávky sociální péče***)	7,64	25,3	34,66	34,66	8,23	23,74	107,8	0,59
zvl. soc. dávky příslušníkům ozbrojených sil	1,92	21,9	9,08	9,08	1,93	21,29	100,9	0,02
Státní příspěvek na důchodové připojištění	1,58	24,6	8,00	8,00	1,75	21,84	110,9	0,17
Odvody vlastních zdrojů do rozpočtu EU	14,40	40,0	36,40	36,40	15,35	42,18	106,6	0,95
Ostatní běžné výdaje****)	3,82	13,7	29,68	30,83	3,85	12,49	100,7	0,03
kapitálové výdaje	17,69	17,9	74,30	83,09	14,92	17,95	84,3	-2,77
v tom:								
Investiční nákupy a související výdaje	1,52	15,1	11,50	11,07	0,40	3,59	26,2	-1,12
Investiční transfery podnikatelským subjektům	2,15	21,1	3,04	13,25	3,44	25,97	160,4	1,30
Investiční transfery státním fondům	6,66	22,4	23,36	23,78	3,99	16,79	60,0	-2,67
z toho: Investiční transfery SFDI	5,16	18,0	23,36	23,36	2,93	12,54	56,8	-2,23
Investiční transfery veřej. rozpočtům územní úrovně	4,22	26,1	11,19	15,79	4,21	26,67	99,8	-0,01
Investiční transfery příspěvkovým a pod.organizacím	1,84	9,9	10,06	10,54	1,83	17,34	99,1	-0,02
Ostatní kapitálové výdaje****)	1,31	9,3	15,14	8,65	1,05	12,11	80,2	-0,26

*)skutečnost obsahuje neinvestiční výdaje kapitoly Státní dluh (téměř ze 100 % se jedná o úroky a ostatní finanční výdaje)

**) pouze položka rozpočtové skladby 5410 „sociální dávky“, bez souvisejících výdajů (např. poštovné)

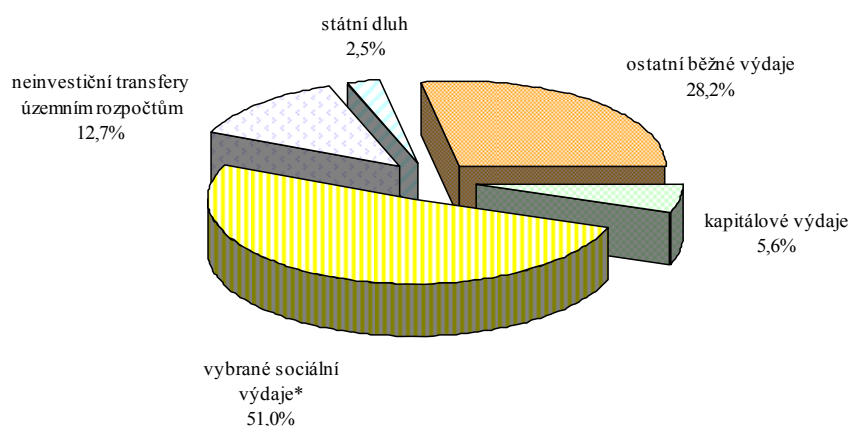
***) dávky pomoci v hmotné nouzi, dávky osobám se zdravotním postižením, příspěvek na péči podle zákona o sociálních službách

****) dopočet do celku

Pozn.: Data za rok 2013 vycházejí z údajů finančních výkazů FIN 2.04U za 1. čtvrtletí 2013

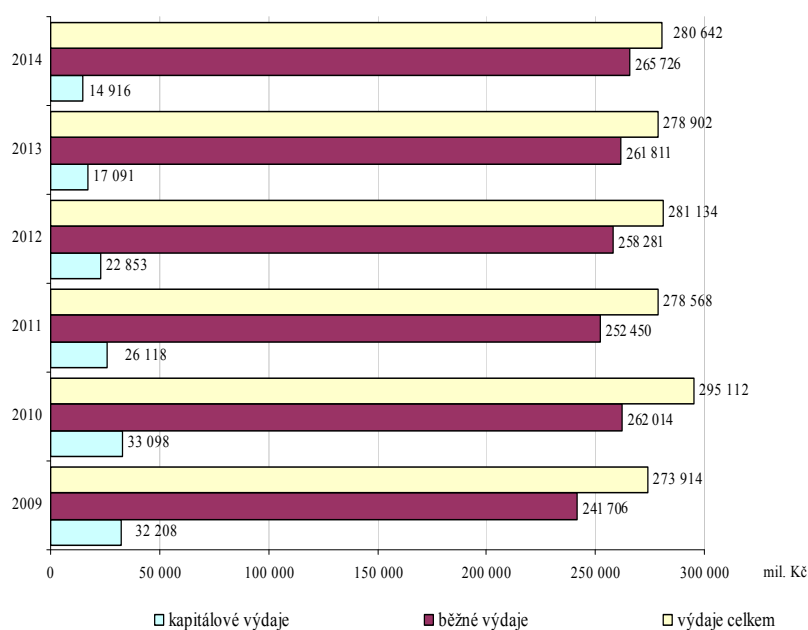
Celkové výdaje za 1. čtvrtletí 2014 **dosáhly** více než **280,6 mld. Kč**, tj. 23,2 % rozpočtu po změnách, při meziročním růstu o 0,6 % (téměř o 1,8 mld. Kč). U běžných výdajů se jednalo o meziroční navýšení o 1,7 % (o 4,5 mld. Kč). Ke zvýšení výdajů došlo např. u neinvestičních transferů podnikatelským subjektům (o 1,5 mld. Kč), u platby za státní pojištěnce do systému veřejného zdravotního pojištění (o 1,0 mld. Kč), u výdajů na obsluhu státního dluhu (o 945,5 mil. Kč) atd., naopak k meziročnímu snížení výdajů došlo např. u dávek důchodového pojištění (o 1,9 mld. Kč), u neinvestičních transferů Státnímu zemědělskému intervenčnímu fondu (o 1,2 mld. Kč), u neinvestičních transferů příspěvkovým a podobným organizacím (o 1,1 mld. Kč), atd. Kapitálové výdaje se meziročně snížily celkem o 15,7 % (o 2,8 mld. Kč), z toho např. u investičních transferů státním fondům o 2,2 mld. Kč, k navýšení došlo u investičních transferů podnikatelským subjektům o 1,3 mld. Kč, atd. Celkem bylo čerpáno o 22,2 mld. Kč pod čtvrtletní alikvotou celoročního rozpočtu, v 1. čtvrtletí 2013 to bylo o 16,3 mld. Kč méně.

Graf č. 7: Struktura výdajů státního rozpočtu za 1. čtvrtletí 2014

*viz pozn. pod čarou č.3

Graf č. 8: Čerpání výdajů celkem v 1. čtvrtletí let 2009 až 2014 (v mil. Kč)

4.1. Běžné výdaje

Běžné výdaje ve výši **265,7 mld. Kč** byly čerpány na 23,5 % rozpočtu po změnách při meziročním růstu o 1,7 % (o 4,5 mld. Kč); proti rozpočtové alikvotě byly nižší o 16,4 mld. Kč. Z celku 51,0 %, tj. **135,6 mld. Kč**, směřovalo **do sociální oblasti**³.

³ sociální dávky, příspěvek zaměstnavatelům zaměstnávajícím více než 50 % osob se zdravotním postižením, platba státu do systému veřejného zdravotního pojištění za vybrané skupiny obyvatel, výdaje na insolventnost, státní příspěvek na penzijní připojištění

Sociální dávky⁴ dosáhly celkem **115,2 mld. Kč**, tj. 22,9 % rozpočtu po změnách při meziročním poklesu o 0,7 % (o 868,0 mil. Kč). Ve státním rozpočtu na rok 2014 jsou zahrnuty ve výši 506,5 mld. Kč, při meziročním navýšení o 1,6 % (o 7,8 mld. Kč) proti rozpočtu roku 2013 a o 3,4 % (o 16,8 mld. Kč) proti skutečnosti roku 2013. Stanovení rozpočtu sociálních dávek je ovlivněno jak trvalými systémovými změnami sociální legislativy v minulých letech, tak přechodnými úspornými opatřeními – např. pro období 2013 až 2015 bylo schváleno opatření, kdy valorizace důchodů vychází pouze z jedné třetiny procentního přírůstku indexu spotřebitelských cen (místo 100 %) a jedné třetiny růstu reálné mzdy; od 1.1.2014 končí platnost opatření v nemocenském pojištění, tzn. že nemocenské je opět vypláceno od 15. dne nemoci (v letech 2012 a 2013 to bylo od 22. dne nemoci).

Největší objem z celkových sociálních dávek (75,8 %) představovaly výdaje na **dávky důchodového pojištění**, které činily 87,3 mld. Kč, tj. 22,5 % rozpočtu po změnách, tj. rozpočtu sníženého o 3,7 mld. Kč. Meziročně se tyto výdaje snížily o 2,1 % (o 1,9 mld. Kč). Z celku představovaly 81,3 % tj. 71,0 mld. Kč důchody starobní. Na výši čerpání i meziroční srovnání měla vliv zejména záloha 8,0 mld. Kč poskytnutá České poště v prosinci 2013 na výplatu důchodů počátkem ledna 2014 (v roce 2012 obdobná záloha činila 6,9 mld. Kč). Schválený rozpočet dávek důchodového pojištění na rok 2014 ve výši 391,1 mld. Kč předpokládá meziroční pokles o 0,4 % (o 1,4 mld. Kč) proti schválenému rozpočtu roku 2013, proti skutečnosti roku 2013 předpokládá zvýšení o 2,2 % (o 8,3 mld. Kč). Jak již bylo uvedeno, od roku 2013 s platností 3 let je upraven valorizační vzorec pro vyplácené důchody tak, že zvýšení důchodů vychází z 1/3 růstu indexu spotřebitelských cen (místo 100 %) a jako v roce 2012 z 1/3 růstu reálné mzdy, základní výměra důchodů se i nadále stanoví tak, aby odpovídala 9 % průměrné mzdy. Průměrný starobní důchod se tak zvyšuje cca o 45 Kč, předpokládaný dopad valorizace důchodů v roce 2014 na státní rozpočet se odhaduje na 1,5 mld. Kč za všechny dotčené kapitoly. Vyhláška č. 296/2013 Sb. upravuje pro rok 2014 mj. výši základní výměry starobního, invalidního, vdovského, vdoveckého a sirotčího důchodu na 2 340 Kč (navýšení o 10 Kč), zvýšení procentní výměry důchodu o 0,4 % procentní výměry (pro důchody přiznané před 1.1.2014 splatné po 31.12.2013). Kromě uvedeného má na výši rozpočtu mj. vliv zpomalení tempa zvyšování průměrného důchodu daného mezigenerační obměnou. Záloha České poště na výplatu důchodů počátkem dubna činila 1,8 mld. Kč, poštovné 87,3 mil. Kč.

Dávky nemocenského pojištění byly vyplaceny ve výši **5,5 mld. Kč**, tj. 25,0 % rozpočtu po změnách při meziročním růstu o 3,3 % (o 172,8 mil. Kč). Z toho 3,5 mld. Kč činila dávka „nemocenské“ a 1,8 mld. Kč peněžitá pomoc v mateřství. Schválený rozpočet dávek nemocenského pojištění na rok 2014 je stanoven ve výši 21,9 mld. Kč, tj. o 7,5 % (o 1,5 mld. Kč) více proti schválenému rozpočtu roku 2013 a o 7,7 % (o 1,6 mld. Kč) více proti skutečnosti 2013. Meziroční navýšení rozpočtu i skutečnosti ovlivnilo zejména to, že v roce 2014 již neplatí přechodné stabilizující opatření v nemocenském systému, kdy bylo zákonem č. 347/2010 Sb. prodlouženo období, po které zaměstnavatelé poskytovali náhradu mzdy v době nemoci (karantény) 21. dnů s karenční dobou první tři dny a nemocenské se vyplácelo až od 22. dne nemoci (karantény) – týkalo se let 2012 a 2013. Od 1.1.2014 se nemocenské vyplácí opětovně od 15. dne nemoci (karantény).

⁴ položka rozpočtové skladby 5410 - dávky důchodového pojištění, dávky nemocenského pojištění, dávky státní sociální podpory, dávky pomoci v hmotné nouzi, dávky zdravotně postiženým občanům, příspěvek na péči podle zákona o sociálních službách, podpory v nezaměstnanosti, ostatní dávky včetně zvláštních sociálních dávek příslušníků ozbrojených sil při skončení služebního poměru

Dávky státní sociální podpory⁵ poskytované podle zákona č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře, ve znění pozdějších předpisů, a **dávky pěstounské péče** poskytované podle zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů, byly čerpány v celkové výši **9,4 mld. Kč**, tj. 24,1 % rozpočtu po změnách při meziročním růstu o 2,0 % (o 180,3 mil. Kč). Z dávek státní sociální podpory největší objem představovaly rodičovský příspěvek 5,9 mld. Kč a příspěvek na dítě 831,0 mil. Kč; dávky pěstounské péče dosáhly 453,8 mil. Kč. Ve schváleném rozpočtu jsou stanoveny ve výši 39,1 mld. Kč, tj. o 5,8 % (o 2,2 mld. Kč) více než stanovil schválený rozpočet roku 2013. Proti skutečnosti 2013 jsou plánované výdaje vyšší o 4,4 % (o 1,6 mld. Kč). Řada dávek státní sociální podpory je stanovena v absolutních částkách bez přímé vazby na životní minimum a neprobíhají jejich automatické valorizace. Rodičovský příspěvek představuje 65,7 % schváleného rozpočtu uvedených dávek a nárok na jeho čerpání má rodič při splnění příslušných podmínek do vyčerpání částky 220 tis. Kč, nejdéle do 4 let věku dítěte. Nárok na porodné 13 000 Kč se i nadále vztahuje na osoby s rodinným příjmem do 2,4-násobku životního minima, kterým se narodilo první živé dítě (při narození prvního dítěte při vícečetném porodu, náleží porodné ve výši 19 500 Kč). Zůstává zúžen okruh osob, které mají za určených podmínek nárok na pohřebné 5 000 Kč. Vyšší tempo růstu vykazuje příspěvek na bydlení spojený s růstem počtu osob s nízkými příjmy (výplata příspěvku na bydlení je omezena na 84 měsíce v období posledních 10 kalendářních let (s výjimkou osob starších 70 let a osob se zdravotním postižením). Závislý na výši životního minima je zejména příspěvek na dítě, jako základní dlouhodobá dávka poskytovaná rodinám s dětmi s příjmem do 2,4-násobku životního minima, a to ve třech výších podle věku dítěte. Částka životního a existenčního minima zůstává proti roku 2013 nezměněna, např. měsíční částka životního minima u jednotlivce činí 3 410 Kč, u osoby, která je považována jako první v pořadí, 3 140 Kč, atd.; existenční minimum činí 2 200 Kč měsíčně. Vyšší dynamiku růstu vykazují dávky pěstounské péče vzhledem ke zvýšení jejich nominální výše přijaté novelou zákona 359/1999 Sb. Souvisejí výdaje dosáhly další 87,5 mil. Kč, z toho 13,7 mil. Kč poštovné, 54,3 mil. Kč povinné sociální pojištění a 19,6 mil. Kč povinné zdravotní pojištění pěstounů.

Podpory v nezaměstnanosti byly vyplaceny v částce **2,9 mld. Kč**, tj. 26,9 % rozpočtu po změnách při meziročním růstu o 1,8 % (o 50,3 mil. Kč). Výše výdajů na podpory v nezaměstnanosti závisí na celkové míře nezaměstnanosti a na jejím vývoji v souvislosti s hospodářským stavem země. Schválený státní rozpočet stanoví výdaje na tuto dávku pro rok 2014 ve výši 10,7 mld. Kč, tj. o 8,9 % (o 876,6 mil. Kč) více, než stanovil rozpočet roku 2013, resp. o 10,6 % (o 1,0 mld. Kč) více proti skutečným výdajům v roce 2013. Poštovné činilo 5,2 mil. Kč.

Tabulka č. 6: Vývoj nezaměstnanosti

	březen 2009	březen 2010	březen 2011	březen 2012	březen 2013	prosinec 2013	leden 2014	únor 2014	březen 2014
podíl nezaměstnaných osob v %	5,9	7,5	7,2	7,0	8,0	8,2	8,6	8,6	8,3
nezaměstnanost v tis. osob	448,9	572,8	547,8	525,2	587,8	596,8	629,3	625,3	608,3
volná pracovní místa v tis.	55,4	33,1	33,9	39,9	38,9	35,2	36,4	38,3	40,8

Pramen: MPSV

Od roku 2013 se jako ukazatel nezaměstnanosti vykazuje „podíl nezaměstnaných osob“, který porovnává počet uchazečů o zaměstnání ve věku 15 až 64 let ke všem obyvatelům ve stejném věku (do konce roku 2012 publikovaná míra registrované nezaměstnanosti poměřovala počet dosažitelných uchazečů o zaměstnání v evidenci Úřadu práce ČR k počtu ekonomicky

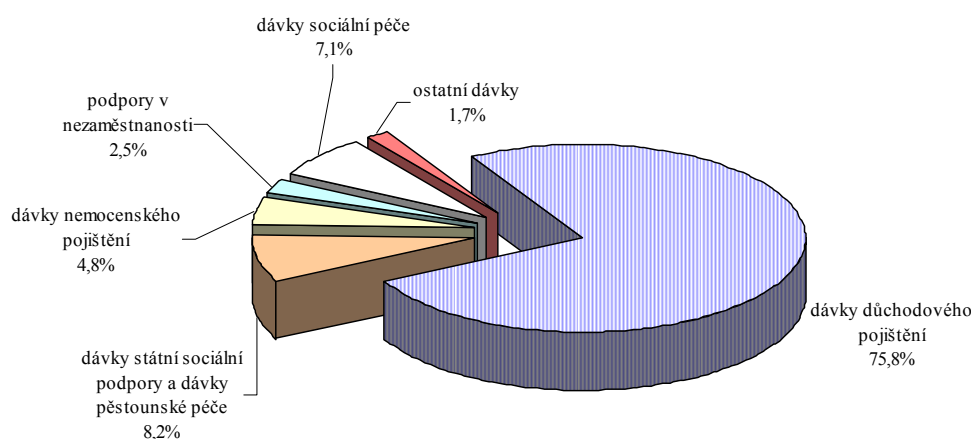
⁵ příspěvek na dítě, příspěvek na bydlení, rodičovský příspěvek, porodné, pohřebné

aktivních osob). **Podíl nezaměstnaných osob** k 31.3.2014 činil **8,3 %**, ke stejnému datu evidoval Úřad práce ČR 608,3 tis. uchazečů o nezaměstnání, z toho 592,7 dosažitelných uchazečů, a 40,8 tis. Kč volných pracovních míst. Vyšší nebo stejný podíl nezaměstnaných než republikový průměr vykazalo 37 okresů – nejvyšší okres Bruntál 14,5 %, Most 13,7 %, Jeseník 13,6 %, Ústí nad Labem 13,1 %, Karviná 12,8 %, atd. Nejnižší podíl nezaměstnaných vykazaly okresy Praha-východ 3,6 %, Praha-západ 4,6 %, Mladá Boleslav 4,7 %, Plzeň-jih 5,3 %, Praha 5,4 %, atd.

Dávky sociální péče byly vyplaceny v celkové výši **8,2 mld. Kč**, tj. 23,7 % rozpočtu po změnách při meziročním růstu p 7,7 % (o 592,7 mil. Kč). Z celku představovaly **dávky pomoci v hmotné nouzi 2,8 mld. Kč**, z toho příspěvek na živobytí, který je základní dávkou pomoci v hmotné nouzi a který pomáhá osobě nebo rodině při nedostatečném příjmu, 2,0 mld. Kč; doplatek na bydlení, který řeší nedostatek příjmu k uhrazení nákladů na bydlení tam, kde nestačí vlastní příjmy osoby nebo rodiny včetně příspěvku na bydlení ze systému státní sociální podpory, dosáhl 796,5 mil. Kč; mimořádná okamžitá pomoc poskytovaná osobám, které se ocitnou v situacích, které je nutno bezodkladně řešit (např. při živelní pohromě lze poskytnout dávku až do výše 15násobku životního minima jednotlivce, tj. téměř 51,2 tis. Kč), 28,6 mil. Kč, atd. Dávky pomoci v hmotné nouzi jsou ve schváleném rozpočtu na rok 2014 zahrnuty v hodnotě 11,3 mld. Kč, tj. o 51,1 % (o 3,8 mld. Kč) více než stanovil schválený rozpočet na rok 2013 a o 7,8 % (o 815,7 mil. Kč) více proti skutečnosti roku 2013. **Dávky pro osoby se zdravotním postižením** jsou poskytovány podle zákona č. 329/2011 Sb., o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením, který od roku 2012 zakotvil změny ve struktuře dávek tak, že z mnoha dílčích dávek vznikly pouze dvě: příspěvek na mobilitu a příspěvek na zvláštní pomůcku, a změnil systém posuzování zdravotního stavu osob na hodnocení zvládnutí 10 základních životních potřeb (žádosti podané do 31.12.2011 byly posuzovány podle starých podmínek, žádosti podané po 1.1.2012 podle podmínek nových). Oprávněným osobám bylo **vyplaceno celkem 421,2 mil. Kč**, z toho příspěvek na mobilitu dosáhl 272,9 mil. Kč a příspěvek na zvláštní pomůcku 148,8 mil. Kč. Na rok 2014 jsou dávky pro osoby se zdravotním postižením rozpočtovány ve výši 2,7 mld. Kč, tj. o 15,2 % (o 352,4 mil. Kč) více než v roce 2013 a o 40,1 % více než bylo čerpáno v roce 2013. **Příspěvek na péči** podle zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů, je určen osobám, které z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu potřebují pomoc jiné fyzické osoby při zvládnutí základních životních potřeb v rozsahu stanoveném stupněm závislosti. V 1. čtvrtletí 2014 bylo **vydáno téměř 5,0 mld. Kč**, ve schváleném rozpočtu na rok 2014 je tento příspěvek stanoven částkou téměř 20,7 mld. Kč, tj. o 0,8 % (o 162,6 mil. Kč) více než stanovil rozpočet roku 2013 a o 5,6 % (o 1,1 mld. Kč) více než činila skutečnost roku 2013. Výdaje na služby pošt pro dávky sociální péče dosáhly celkem 28,2 mil. Kč.

Zvláštní sociální dávky příslušníků ozbrojených sil při skončení služebního poměru, vyplácené ministerstvy obrany, vnitra, spravedlnosti a financí, činily **1,9 mld. Kč**, tj. 21,3 % rozpočtu po změnách při meziročním navýšení o 0,9 % (o 17,0 mil. Kč). Z celku činil výsluhový příspěvek 1,8 mld. Kč, odchodné 90,0 mil. Kč, odbytné 36,7 mil. Kč, atd. Tyto dávky jsou ve schváleném rozpočtu zahrnuty v částce 9,1 mld. Kč při meziročním navýšení o 4,0 % (o 348,8 mil. Kč) proti schválenému rozpočtu roku 2013 a o 21,1 % (1,6 mld. Kč) proti skutečnosti roku 2013.

Graf č. 9: Sociální dávky v 1. čtvrtletí 2014

Na **platbu státu na veřejné zdravotní pojištění** za vybrané skupiny obyvatel (tzv. státní pojištění), připadlo **19,2 mld. Kč**, tj. 33,2 % rozpočtu při meziročním navýšení o 11,0 % (o 1,9 mld. Kč). Na výši čerpání rozpočtu měla vliv změna frekvence plateb, když byla předsunuta platba pojistného ve výši 4,8 mld. Kč z 2. pololetí 2014 na leden 2014; její zúčtování proběhne v závěru roku (v lednu 2013 došlo k předsunuté platbě ve výši 4,0 mld. Kč, která byla zúčtována v prosinci 2013). Státní rozpočet 57,9 mld. Kč je proti rozpočtu roku 2013 navýšen o 8,9 % (o 4,7 mld. Kč) zejména v souvislosti se zvýšením vyměřovacího základu pro tuto platbu z 5 355 Kč na 5 829 Kč a tím z něj odvozené měsíční platby státu ze 723 Kč za osobu na 787 Kč za osobu (zákonné opatření Senátu č. 342/2013 Sb. s platností od 1.11.2013). Proti skutečnosti roku 2013 se tyto výdaje mají zvýšit o 7,9 % (o 4,2 mld. Kč).

Státní příspěvek účastníkům doplňkového penzijního spoření a penzijního připojištění poskytnutý v 1. čtvrtletí roku 2014 dosáhl více než **1,7 mld. Kč**, tj. 21,8 % rozpočtu, při meziročním růstu o 10,9 % (o 171,2 mil. Kč). Schválený státní rozpočet 8,0 mld. Kč počítá v souvislosti se zvyšujícím se zájmem občanů o tuto formu spoření s navýšením výdajů o 25,0 % (o 1,6 mld. Kč) proti rozpočtu roku 2013, proti skutečnosti roku 2013 pak o 19,6 % (o 1,3 mld. Kč).

Výdaje na ochranu zaměstnanců při platební neschopnosti zaměstnavatele jsou poskytovány podle zákona č. 118/2000 Sb., ve znění pozdějších předpisů, na úhradu mezd zaměstnanců místo zaměstnavatele při jeho platební neschopnosti, na odvod pojistného na sociální zabezpečení a státní politiku zaměstnanosti, odvod pojistného na veřejné zdravotní pojištění a na odvod daně z příjmu za zaměstnance. V 1. čtvrtletí 2014 dosáhly **39,5 mil. Kč**, tj. 7,9 % rozpočtu; meziročně se tyto výdaje snížily o 43,4 % (o 30,3 mil. Kč). Ve státním rozpočtu na rok 2014 je stejně jako v roce 2013 schválena částka 500,0 mil. Kč, tj. o 50,1 % (o 166,8 mil. Kč) více než bylo v roce 2013 čerpáno.

Příspěvek na podporu zaměstnávání osob se zdravotním postižením je poskytován zaměstnavateli zaměstnávajícímu na chráněných pracovních místech více než 50 % zdravotně postižených osob z celkového počtu zaměstnanců, nejvýše však 8 000 Kč, včetně povinných odvodů, za osobu a měsíc. Vyplaceno bylo **962,7 mil. Kč**, tj. 26,7 % schváleného rozpočtu, meziročně se tyto výdaje zvýšily o 15,9 % (o 132,4 mil. Kč). Schválený rozpočet 3,6 mld. Kč je o 3,0 % (o 113,0 mil. Kč) nižší než schválený rozpočet roku 2013, proti skutečnému čerpání v roce 2013 je nižší o 1,1 % (o 70,2 mil. Kč).

Výdaje státu na **aktivní politiku zaměstnanosti**⁶ činily **1 247,4 mil. Kč**, tj. 27,2 % rozpočtu po změnách a byly téměř trojnásobné proti stejnému období roku 2013. Schválený rozpočet 4,3 mld. Kč (vč. prostředků z rozpočtu EU) předpokládá meziroční pokles výdajů o 20,1 % (téměř o 1,1 mld. Kč) proti schválenému rozpočtu roku 2013 a navýšení výdajů proti skutečnosti 2013 o 1,3 % (o 57,7 mil. Kč).

Nízké čerpání výdajů na **platy, ostatní platby za provedenou práci a povinné pojistné placené zaměstnavatelem** ve výši 14,8 mld. Kč, tj. 15,6 % rozpočtu, souvisí s posunem účtování těchto prostředků (lednové výdaje jsou vypláceny v únoru atd.).

Neinvestiční transfery neziskovým a podobným organizacím dosáhly celkem **4,2 mld. Kč**, tj. 34,2 % rozpočtu po změnách, resp. schváleného rozpočtu navýšeného o 3,4 mld. Kč, při meziročním poklesu o 2,3 % (o 100,5 mil. Kč). Z celku na občanská sdružení připadlo 1,2 mld. Kč, na církve a náboženské společnosti 2,3 mld. Kč, 552,2 mil. Kč připadlo obecně prospěšným společnostem, atd. Rozpočet na rok 2014 je schválen ve výši 8,8 mld. Kč, tj. o 23,6 % více (o 1,7 mld. Kč) než v roce 2013, proti skutečnosti roku 2013 je nižší o 31,3 % (o 4,0 mld. Kč).

Státním fondům bylo převedeno celkem **8,4 mld. Kč neinvestičních prostředků**, tj. 17,1 % rozpočtu po změnách při meziročním růstu o 7,0 % (o 553,6 mil. Kč). Z celku Státní zemědělský intervenční fond (SZIF) obdržel 5,5 mld. Kč a Státní fond dopravní infrastruktury více než 2,9 mld. Kč. Ve schváleném státním rozpočtu na rok 2014 jsou neinvestiční transfery státním fondům zahrnuty v celkové částce 49,5 mld. Kč, z toho 80,7 % (40,0 mld. Kč) připadá SZIF (o 20,2 % více než v roce 2013, kdy byl schválený rozpočet stanoven pouze pro tento fond, a o 18,3 % , tj. o 6,2 mld. Kč více než činily skutečné výdaje SZIF v roce 2013). Mimo SZIF byly do rozpočtu roku 2014 zahrnuty neinvestiční výdaje pro SFDI ve výši 9,0 mld. Kč a pro Státní fond kinematografie ve výši 500,0 mil. Kč.

V rámci běžných výdajů státního rozpočtu bylo **veřejným rozpočtům územní úrovně** převedeno **33,7 mld. Kč** neinvestičních prostředků, tj. 30,3 % rozpočtu po změnách při meziročním růstu o 3,1 % (o 1,0 mld. Kč). Z toho převedlo Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy dvě zálohy na přímé náklady škol zřizovaných kraji a obcemi na první čtyři měsíce roku 2014 v celkové výši 26,2 mld. Kč a čtvrtletní zálohu soukromým školám v částce 1,0 mld. Kč. Schválený rozpočet neinvestičních transferů veřejným rozpočtům územní úrovně 108,1 mld. Kč předpokládá zvýšení výdajů o 4,9 % (o 5,1 mld. Kč) proti schválenému rozpočtu roku 2013 a o 1,5 % (o 1,6 mld. Kč) proti skutečnosti roku 2013. Celkový objem finančních vztahů státního rozpočtu k rozpočtům obcí v úhrnech po jednotlivých krajích, k rozpočtu hl.m. Prahy a rozpočtům krajů pro rok 2014 činí 9,3 mld. Kč. Z toho příspěvek na výkon státní správy k rozpočtům obcí 7,4 mld. Kč, k rozpočtu hl. m. Prahy 816,5 mil. Kč a k rozpočtům krajů 1,0 mld. Kč. Dotace na vybraná zdravotnická zařízení obcím je stanovena na 23,7 mil. Kč. Pro rok 2014 nejsou dotace ani příspěvky valorizovány, do rozpočtu jsou promítnuty meziroční změny počtu obyvatel, změny kapacit zdravotnických zařízení, apod.; u příspěvku krajům dochází k přesunu agend ze statutárních měst Plzeň, Brno a Ostrava na kraje Plzeňský, Jihomoravský a Moravskoslezský. Z celkových účelových dotací poskytovaných mimo finanční vztah (98,4 mld. Kč) je ve schváleném rozpočtu 81,8 % (80,5 mld. Kč) určeno pro obce a kraje z rozpočtu kapitoly Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy na dotace krajům zejména na tzv. přímé náklady pro školy a školská zařízení zřizovaná kraji, obcemi, dobrovolnými svazky obcí a soukromými zřizovateli (osobní výdaje:

⁶ výdaje na rekvalifikaci, veřejně prospěšné práce, účelná pracovní místa, zaměstnanost občanů se změněnou pracovní schopností a ostatní výdaje APZ (např. investiční pobídky, cílené regionální programy, společné programy EU a ČR)

platy pedagogických a nepedagogických pracovníků, pojistné a další související platby; ostatní přímé neinvestiční výdaje: učebnice, učební pomůcky, apod.).

Neinvestiční transfery příspěvkovým a podobným organizacím dosáhly **22,1 mld. Kč**, tj. 40,5 % rozpočtu po změnách. Meziročně se tyto výdaje snížily o 4,8 % (o 1,1 mld. Kč). Z celku vysoké školy obdržely 13,4 mld. Kč, veřejné výzkumné instituce 3,7 mld. Kč, příspěvky a dotace zřízeným příspěvkovým organizacím činily téměř 4,6 mld. Kč, atd. Schválený rozpočet neinvestičních transferů příspěvkovým a podobným organizacím celkem 60,4 mld. Kč počítá s meziročním růstem výdajů o 7,0 % (o 4,0 mld. Kč) proti schválenému rozpočtu roku 2013, naopak nižší o 2,6 % (o 1,6 mld. Kč) je proti skutečnosti roku 2013.

Odvody vlastních zdrojů Evropských společenství do rozpočtu Evropské unie dosáhly ke konci března 2014 celkem **15,4 mld. Kč**, tj. 42,2 % rozpočtu a o 6,6 % (o 949,5 mil. Kč) více než v 1. čtvrtletí 2013. Z toho 2,2 mld. Kč představovaly odvody podle daně z přidané hodnoty a více než 13,1 mld. Kč odvody podle hrubého národního důchodu. Tyto výdaje jsou ve státním rozpočtu na rok 2014 schváleny v celkové výši 36,4 mld. Kč, tj. o 1,1 % (o 400,0 mil. Kč) více, než stanovil rozpočet v roce 2013, a o 2,2 % (o 829,5 mil. Kč) méně než byla skutečnost roku 2013. Odvody podle daně z přidané hodnoty jsou rozpočtovány ve výši 5,2 mld. Kč a odvody podle hrubého národního důchodu, vč. příslušných korekcí, ve výši 31,2 mld. Kč. Rozpočet bude v průběhu roku upravován zejména v návaznosti na aktualizace vyměřovacích základů pro odvody a podle aktualizovaného devizového kurzu.

4.2. Kapitálové výdaje

Státní rozpočet na rok 2014 stanovil rozsah **kapitálových výdajů** ve výši **74,3 mld. Kč**, což představuje proti schválenému rozpočtu roku 2013 o 22,7 mld. Kč, tj. o 23,4 % méně, proti skutečnosti dosažené v roce 2013 pak o 28,0 mld. Kč, tj. o 27,4 % méně. Největší pokles výdajů se týká Ministerstva dopravy, který vyplývá jednak z poklesu výdajů krytých příjmy z rozpočtu Evropské unie (-4,2 mld. Kč), jednak z přesunu částky 8,3 mld. Kč (bez prostředků EU) v roce 2014 do neinvestiční dotace Státnímu fondu dopravní infrastruktury s určením na opravy a údržbu celostátních a regionálních drah. Příjemcem dotace je Správa železniční dopravní cesty, s.o. Vývoj kapitálových výdajů ovlivňují zejména výdaje kryté příjmy z rozpočtu EU (snížení o 15,2 mld. Kč). V roce 2014 dochází ke snížení těchto výdajů zejména v kapitole Ministerstvo životního prostředí, Ministerstvo dopravy, Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, Ministerstvo pro místní rozvoj, Ministerstvo kultury, naopak zvýšení se očekává zejména v kapitole Ministerstvo práce a sociálních věcí. V roce 2014 již nejsou rozpočtovány prostředky z úvěru Evropské investiční banky (v roce 2013 částka 1,6 mld. Kč v kapitole Ministerstvo zemědělství).

Výdaje státního rozpočtu **na financování programů** reprodukce majetku jsou pro rok 2014 rozpočtovány v celkové výši **36,1 mld. Kč** (včetně 5,2 mld. Kč souvisejících neinvestičních výdajů), tj. proti schválenému rozpočtu na rok 2013 o 5,97 mld. Kč, resp. o 16,0 % nižší. Došlo ke snížení jak investičních výdajů tak i neinvestičních výdajů vedených v informačním systému programového financování, které způsobilo vypuštění neinvestičních výdajů na základě změny § 12 zákona č. 218/2000 Sb., ve znění pozdějších předpisů. Do výdajů roku 2014 je zahrnuta i část dotací poskytnutých na financování programů z fondů EU v celkové výši 11,9 mld. Kč, proti roku 2013 o 3,5 mld. Kč, resp. o 23,2 % nižší, a dotace poskytované z finančních mechanismů v celkové výši 664 mil. Kč.

Objem prostředků vychází z výdajů na programy vedené v informačním systému programového financování ISPROFIN EDS/SMVS tak, jak byly jednotlivými resorty zpracovány ve vazbě na oznámená „směrná čísla“ kapitol. V rozpočtu jsou jednotlivé programy rozlišeny počátečním číslem podle data jejich zařazení do programového

financování a to tak, že programy začínající číslem 3 byly zahájeny do konce roku 2000, programy začínající číslem 2 byly zahájeny v rozmezí let 2001–2007 a programy začínající číslem 1 byly zahajované od roku 2007 s tím, že dochází k částečnému překrývání s programy začínajícími číslem 2. Vzhledem k ukončovaným programům začínajícím číslem 2 a naplněním řady čísla 1, bylo zařazeno do číselné řady i číslo 0. Věcné, časové a finanční parametry akcí (projektů) zabezpečujících cíle programů jsou Ministerstvem financí sledovány v informačním systému programového financování ISPROFIN EDS/SMVS. V rozpočtu téměř nejsou obsaženy programy s nulovým objemem. V roce 2014 je programové financování reprezentováno jedním průřezovým závazným ukazatelem „Výdaje vedené v informačním systému programového financování EDS/SMVS celkem“ (příloha č. 4 zákona o státním rozpočtu). V souvislosti s transformací programového financování byla změněna struktura přílohy E státního rozpočtu s tím, že akce v jednotlivých programech jsou rozděleny podle typu výdaje na EDS (evidenční dotační systém) a SMVS (správa majetku ve vlastnictví státu) a zároveň jsou jednotlivé programy uváděny ve struktuře členění na krátkodobé, střednědobé, střednědobé dokončované, dlouhodobé a dlouhodobé dokončované akce. Jmenovitý seznam akcí je uváděn s finančními objemy ve všech letech jejich realizace, resp. jednotlivě v letech do roku 2012, pak rok 2013, 2014, 2015, 2016 a od 1.1.2017 dle údajů uvedených v informačním systému programového financování ISPROFIN EDS/SMVS. Tyto údaje slouží ke sledování rozestavenosti a možnosti státního rozpočtu financovat investiční výstavbu a sledovat výdaje na reprodukci majetku. Z celkových výdajů na programové financování ve výši 36,1 mld. Kč připadá na EDS 17,4 mld. Kč a na SMVS 18,7 mld. Kč.

Z uvedené celkové rozpočtované částky 36,1 mld. Kč určené na financování programů připadá největší část na státní rozpočet, resp. rozpočet kapitol správců programů (23,5 mld. Kč, tj. 65,1 %), část na zdroje z Fondu soudržnosti EU (8,8 mld. Kč), ze strukturálních fondů EU (3,1 mld. Kč), resp. na zdroje z Finančních mechanismů (664 mil. Kč).

Z druhového hlediska jsou kapitálové výdaje rozpočtovány nejvíce jako investiční transfery veřejným rozpočtům ústřední úrovně (23,5 mld. Kč), transfery veřejným rozpočtům územní úrovně (10,9 mld. Kč), transfery příspěvkovým a podobným organizacím (10,1 mld. Kč), výdaje na pořízení dlouhodobého hmotného majetku (8,9 mld. Kč), transfery podnikatelským subjektům (3,0 mld. Kč) apod.

Z celkové částky 74,3 mld. Kč rozpočtovaných kapitálových výdajů **nejvíce prostředků připadá na Ministerstvo dopravy** (24,3 mld. Kč, tj. 33 % všech kapitálových výdajů státního rozpočtu), Ministerstvo životního prostředí (10,1 mld. Kč), Ministerstvo pro místní rozvoj (8,9 mld. Kč), Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (8,2 mld. Kč), na kapitolu Všeobecná pokladní správa (4,2 mld. Kč), Ministerstvo obrany (3,6 mld. Kč), Ministerstvo zemědělství (3,0 mld. Kč), Ministerstvo práce a sociálních věcí (2,5 mld. Kč), Ministerstvo zdravotnictví (1,5 mld. Kč), Ministerstvo financí (1,5 mld. Kč), Ministerstvo vnitra (1,4 mld. Kč), na kapitolu Operace státních finančních aktiv (1,1 mld. Kč), Ministerstvo kultury (1,0 mld. Kč) apod.

K meziročnímu poklesu rozpočtovaných kapitálových výdajů došlo především u Ministerstva dopravy, Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy, Ministerstva kultury, Ministerstva pro místní rozvoj, Ministerstva obrany, Ministerstva zemědělství, Ministerstva životního prostředí a u kapitoly Operace státních finančních aktiv, **nárůst** byl vykázán zejména u Ministerstva práce a sociálních věcí, Ministerstva zdravotnictví a u kapitoly Všeobecná pokladní správa.

Čerpání kapitálových výdajů v prvních třech měsících roku 2014 ve výši **14,9 mld. Kč** představovalo 18,0 % rozpočtu po změnách (83,1 mld. Kč) a bylo tak o 2,8 mld. Kč, tj. o 15,6 % pod úrovní loňské čtvrtletní skutečnosti. Nejvíce investičních prostředků bylo

čerpáno na transfery rozpočtům územní úrovně (4,2 mld. Kč), podnikatelským subjektům (3,4 mld. Kč), Státnímu fondu dopravní infrastruktury (2,9 mld. Kč), příspěvkovým a podobným organizacím (1,8 mld. Kč), Státnímu zemědělskému intervenčnímu fondu (1,1 mld. Kč) a na investiční nákupy a související výdaje (406 mil. Kč).

Podrobnější plnění běžných a kapitálových výdajů za 1. čtvrtletí bude známo po zpracování dat finančních výkazů kapitol státního rozpočtu předaných do Centrálního systému účetních informací státu.